

Pedagogisch klimaat, sociale veiligheid, burgerschap en integratie

ODBS Nijenstein
Onnemaweg 1
9997 NG Zandweer
Tel: 0595-433344
www.odbsnijenstein.nl
nijenstein@lauwerseneems.nl

Versie maart 2018

Inhoud

1.	Inleiding	1
	- Dalton	1
	- Missie en visie	4
2.	Pedagogisch klimaat en de sociale veiligheid, burgerschap en integratie	6
	- Pedagogisch klimaat en sociale veiligheid	6
	- Actief burgerschap en sociale integratie	7
3.	De huidige situatie	10
3.1	Inzicht in de huidige situatie	10
3.2	Wat doen we op school	12
4.	Beleidsvoornemens	18

Bijlagen:

Bijlage 1 -	De domeinen democratie, participatie en identiteit (per groep)
Bijlage 2 -	Kijkwijzer pedagogisch handelen
Bijlage 3 -	Functioneringsgesprekken
Bijlage 4 -	Kapstokregels + leidraad verbaal en/of fysiek geweld
Bijlage 5 -	Pestprotocol
Bijlage 6 -	Reflectieformulier (OEPS-formulier)
Bijlage 7-	Incidentenregeling
Bijlage 8-	Protocol vermoeden van huiselijk geweld/ kindermishandeling
Bijlage 9-	Ontruimingsplan
Bijlage 10-	Taakbeschrijving vertrouwenspersoon

1. Inleiding

Uit de identiteit, de missie en de visie van de school blijkt dat het pedagogisch klimaat, alsmede burgerschapszin en integratie belangrijk speerpunten zijn en dat daar veel zorg en aandacht voor is en moet zijn.

Onze school is onderdeel van de stichting Lauwers en Eems. Lauwers en Eems heeft een groot aantal basisscholen, waarvan ODBS Nijenstein er één is. Onze missie en visie is vanzelfsprekend gelijk aan de missie en visie van de stichting Lauwers en Eems. Op een aantal aspecten is onze missie en visie wel specifiek op onze eigen school toegespitst.

ODBS Nijenstein is een openbare daltonschool. Dat betekent dat wij actief vorm geven aan de kenmerken van het openbaar onderwijs, te weten:

- **Algemene toegankelijkheid**

Onze school is toegankelijk voor alle leerlingen, ongeacht godsdienst of levensbeschouwing. Op deze gronden weigeren wij principieel geen leerlingen, Sterker, wij juichen het toe dat kinderen (en leerkrachten) met verschillende culturele en levensbeschouwelijke achtergronden op onze school zijn.

- **Actieve pluriformiteit**

In ons onderwijs schenken wij op respectvolle wijze aandacht aan de verscheidenheid van levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden in de Nederlandse samenleving.

- **Non-discriminatie**

Onze school eerbiedigt ieders godsdienst of levensbeschouwing. Iedere vorm van discriminatie op grond van godsdienst, levensbeschouwing maar ook op grond van cultuur, sekse, etniciteit, persoonskenmerken, sociale status, seksuele geaardheid en huidskleur wijzen wij af.

- **Dagelijkse praktijk**

Bovenstaande onderwerpen zijn de basis voor ons dagelijks handelen en omgaan met kinderen en ouders. Naast een actief aanbod in o.a. de wereld oriënterende vakken en het aanbod voor sociaal- emotionele ontwikkeling zit het besloten in het passief en actief handelen bij leerkrachten en schoolleiding. Het creëren van een schoolklimaat, waarin ieder zich veilig voelt en aanvaard weet, evenals het uitgaan van het feit dat ieder kind uniek is en gezien wordt, zijn voor ons als school leidraad van dit handelen. Met deze aanpak en grondhouding willen we de leerlingen begeleiden in en stimuleren tot een open en respectvolle houding naar andere kinderen en volwassenen. We willen een basis bieden om zich deze houding eigen te maken en leidraad te laten zijn in hun ontwikkeling naar volwassenheid.

Dalton

De oorsprong van het daltononderwijs ligt in Amerika aan het begin van de twintigste eeuw. Miljoenen immigranten kwamen in die tijd in de haven van New York aan op zoek naar werk, geluk en een nieuw bestaan. Het waren pioniers, praktisch ingestelde mensen, gericht op overleven en het opbouwen van een bestaan. Het Amerika van die tijd had een schreeuwende behoefte aan goed opgeleide mensen. Het gebrek aan schoolgebouwen, aan goed opgeleid personeel en de enorme groei van de bevolking leidden ertoe dat het onderwijs strak en sterk gepland werd opgezet. Leerlingen zaten met een groep in de klas, de hele klas deed op hetzelfde moment hetzelfde werk en de leerlingen moesten stilzitten en luisteren naar de leerkracht die uitlegde.

Helen Parkhurst kreeg als kind ook dit onderwijs, en voelde zich daar niet prettig bij. Ze werd zelf onderwijzeres en besloot het anders te gaan doen: het Dalton onderwijs was geboren. Parkhurst experimenteerde en zocht een vorm om ieder kind op zijn eigen manier te laten werken, waarbij kinderen zich niet hoefden te vervelen omdat ze voortdurend op de leerkracht of op elkaar moesten wachten. In die tijd waren de schoolbanken in rijen aan de vloer vastgeschroefd. Parkhurst liet ze losschroeven en zette de banken bijeen in tafelgroepen, die ze als themahoeken – voor elk vak een hoek – inrichtte. De leerlingen konden er zelfstandig aan hun taak werken. Voor jongere kinderen waren er weektaken, voor oudere kinderen maandtaken. Parkhurst doorbrak daarmee het voorgeschreven lesrooster. De kinderen kregen een portie schoolwerk, dat ze als hun taak, hun werk aanvaardden, zoals ook vaders en moeders hun werk hebben. De kinderen moesten voor de taak zelf een planning maken. En zoals het ook in het echte leven gebeurt, mochten de leerlingen elkaar en de leerkracht om hulp vragen als ze er even niet uitkwamen. Parkhurst zette de oudere leerlingen in als mentoren voor de jongere. Bovendien maakte ze de kinderen verantwoordelijk voor de orde en discipline in het klaslokaal. Zelf bereidde ze de taken van de leerlingen voor en gaf ze individuele en groepslessen.

Parkhurst was geen vrouw van abstracte theorieën, ze was praktisch en pragmatisch, in de lijn van de Amerikaanse pioniers. Nergens heeft zij het over haar filosofie, haar onderwijsideeën zijn praktisch en pragmatisch.

Het Dalton Plan is per definitie ook flexibel en niet voorschrijvend. Daltononderwijs moet volgens Parkhurst aan te passen zijn aan de omstandigheden van een school en naar het oordeel van de leerkrachten.

Parkhurst wil van kinderen mensen maken die onbevreesd in het leven staan, vol van zelfvertrouwen, creatief, initiatiefrijk, sociaal en die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Dat soort mensen heeft de maatschappij volgens haar nodig, mensen die willen samenwerken en zo de maatschappij willen dienen bij het oplossen van de grote politieke en sociale problemen. De school kan daar volgens Parkhurst een belangrijke bijdrage aan leveren, als van die school een sociale gemeenschap gemaakt wordt waar leerlingen leren door het opdoen van ervaring. Dus geen school waar de kinderen moeten stilzitten en luisteren en waar het vooral de leerkracht is die aan het woord is, maar een school waar leerlingen zelf actief zijn en door die activiteiten zelf ervaring opdoen in leven, samenleven, werken en leren. Parkhurst gaat ervan uit dat leerlingen willen leren, zich willen ontwikkelen. En als leerlingen interessant werk krijgen, dat ze naar eigen inzicht mogen uitvoeren en waarbij ze, net als in het gewone leven, anderen mogen raadplegen als ze er even niet uitkomen, dan wordt er effectief gewerkt.

Vrijheid is voor Parkhurst dus niet 'mogen doen wat je wil'. In vrijheid handelen betekent verantwoordelijk handelen. Pas dan zorgt vrijheid voor ervaring en ervaring voor leren. Vrijheid impliceert voor Parkhurst dus ook zelfstandigheid. Een kind dat in vrijheid werkt, werkt zelfstandig. Het bieden van (keuze)vrijheid leidt zo tot plezieriger en leerzamer onderwijs, niet alleen met het oog op de prestaties in de schoolvakken, maar ook ten aanzien van de gewoonten om onafhankelijk te denken en te handelen.

Parkhurst vraagt aandacht voor een minder prominente, meer begeleidende rol van leerkrachten. Voor haar is het vooral de leerling die actief moet zijn. Leerlingen moeten niet wachten op de leerkracht of wachten op een beurt, maar de gelegenheid krijgen om aan het werk te zijn en om de tijd zelf in te delen.

Het daltononderwijs van nu is niet hetzelfde als het Dalton Plan van Parkhurst. Of misschien juist ook wel. De praktijk van nu ziet er weliswaar anders uit als de praktijk van toen, maar omdat Parkhurst benadrukte dat er met haar gedachtegoed geëxperimenteerd moest worden – dat is de essentie van haar ideeën – moet het daltononderwijs van nu er wel anders uitzien dan het daltononderwijs van haarzelf, een kleine honderd jaar geleden. Er moet ontwikkeling en progressie zijn, die gebaseerd is op voortschrijdend inzicht en voortschrijdende ervaringen.

Het niet vastlopen in routinematig handelen, maar het kennis nemen van nieuwe ontwikkelingen en het kritisch beschouwen van de eigen daltonpraktijk hoort bij Dalton Plan, ook in de eenentwintigste eeuw

In lijn met de manier waarop Helen Parkhurst het Dalton onderwijs honderd jaar geleden startte en die in het bovenstaande verhaal over Helen Parkhurst duidelijk terug te vinden zijn, zijn er vijf pijlers waar ons Daltononderwijs op gericht is:

Samenwerking

Op onze school leven en werken leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur samen. Onze school is een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar en ontwikkelen sociale vaardigheden.

Onze daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

Vrijheid en verantwoordelijkheid

Vrijheid in het daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. Door leerlingen vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert.

Effectiviteit

Effectiviteit en efficiency zijn voor ons onderwijs twee belangrijke begrippen. Effectiviteit en efficiency vooronderstellen duidelijkheid over de onderwijsopbrengsten. Wij vinden dat het onderwijs een brede functie heeft. Onderwijs behoort kinderen en jeugdigen ook cultureel en moreel te vormen, zodat ze zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden. Het daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Omwille van de efficiency geven we leerlingen juist de verantwoordelijkheid in handen. Als leerlingen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die ze in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, is het onderwijs veel effectiever dan het stilzit- en luisteronderwijs.

Zelfstandigheid

Zelfstandig leren en werken op onze daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn.

Reflectie

Nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op onze school belangrijk. De leerlingen geven vooraf een inschatting van de moeilijkheidsgraad en de tijd van de opdrachten. Achteraf zien ze hoe het werkelijk is gegaan. In gesprekjes met leerlingen spreken de leerkrachten

over de verschillen tussen hun inschatting vooraf en hoe het echt is gegaan. Zo wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd.

Missie en visie

Onze school is onderdeel van de stichting Lauwers en Eems. Lauwers en Eems heeft een groot aantal basisscholen, waarvan ODBS Nijenstein er één is. Onze missie en visie is vanzelfsprekend gelijk aan de missie en visie van de stichting Lauwers en Eems. Op een aantal aspecten is onze missie en visie wel specifiek op onze eigen school toegespitst.

De missie van de stichting Lauwers en Eems en ook onze missie is:

Wij staan voor het bieden van algemeen toegankelijk en kwalitatief hoogstaand onderwijs met het doel leerlingen maximale ontwikkelingskansen

te bieden. Iedere leerling heeft het recht zichzelf te zijn en krijgt de kans om zijn of haar aanleg te ontplooien. Daarnaast zien wij het als onze verantwoordelijkheid om onze medewerkers mogelijkheden te bieden hun talenten te ontwikkelen. In onze ogen kunnen wij alleen kwalitatief goed onderwijs geven in een omgeving die veilig en stabiel is, waar ruimte is voor ieder individu en waar aandacht is voor elkaar. Met ouders vormen wij samen een educatief partnerschap.

Onze missie vormt de basis onder onze organisatie. Het is ons hoger doel, de reden waarom wij als school bestaan. We vertalen dat in concretere doelen, in datgene waar we specifiek aan werken en wat we de komende jaren ons voor inzetten om te bereiken. Dat noemen we onze visie, onze 'gewaagde' doelen.

De komende 2 jaar hebben we ons tot doel gesteld om het volgende te behouden en/of te realiseren:

Het onderwijs op onze school

- Onze school blijft door de Nederlandse Dalton vereniging gecertificeerd en wij blijven het onderwijs conform de richtlijnen van de vereniging verzorgen.
- Ons onderwijs blijft gebaseerd op de pijlers van het Dalton onderwijs: verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, samenwerken, effectiviteit en reflectie.
- De omvang van onze school blijft zo groot dat we in tenminste 4 klassen van 2 jaargroep-combinaties les kunnen blijven geven.
- De ontwikkeling van onze leerlingen blijft op de eerste plaats staan. Ons onderwijs en onze benadering van kinderen wordt gekenmerkt door respect, vertrouwen, authenticiteit en het ontwikkelen van een democratische grondhouding. De didactische vertaling maken we in de vorm van het Dalton onderwijs, wat onder andere gekenmerkt wordt door een gedeelde sturing van ons onderwijs (gedeeld tussen leerkracht en leerling). We hebben specifieke aandacht voor de (ontwikkeling van) talenten van onze leerlingen, niet alleen op het gebied van rekenen, taal en de zaakvakken, maar ook daarbuiten. Met ons Daltononderwijs geven we inhoud aan een brede vorming waarbij intellectuele- en creatieve groei in evenwicht zijn met sociale en persoonlijke groei. Wij dagen onze leerlingen uit om het beste uit zichzelf te halen.
- Wij creëren een veilig en stabiel leer- en leefklimaat op onze school en onze school draagt bij aan een veilig leefklimaat van onze leerlingen in brede zin. Wij dagen onze leerlingen uit zich te ontwikkelen tot mensen zonder vrees met een kritische en democratische grondhouding.
- Wij leveren een wezenlijke bijdrage aan onze leerlingen en stellen hen in staat te functioneren in een complexe samenleving door

ondernemend en zelfverantwoordelijk te zijn in het leven, in het werken en in het samenleven.

- Ouders zijn betrokken bij de ontwikkeling van hun kind, ouders zijn betrokken bij de ontwikkeling van het beleid van onze school en werken actief mee aan verschillende activiteiten van en op onze school.
- Wij zijn actief betrokken bij en wij zijn geïntegreerd in de lokale en regionale samenleving.
- Via de ouderorganisatie geven onze ouders en inwoners van de dorpen rondom Zandeweer hun inzet vorm en dragen daardoor bij aan de exploitatie van onze school en de ondersteuning van ons onderwijs.
- Onze leerkrachten zijn deskundig, hun kennis en vaardigheden zijn up-to-date en in hun werk en houding blijkt een passie voor hun werk.
- Wij organiseren ons onderwijs deels in de vorm van projecten, waarin we de verschillende vakken integreren en toespitsen op projectonderwerpen.
- Wij geven leerkrachten en leerlingen nadrukkelijk ruimte om te experimenteren met de vormgeving en uitvoering van ons onderwijs, waarbij we de eerdere onderdelen van de visie als kader hanteren waarbinnen deze experimenten en de schoolse resultaten zich kunnen bewegen.
- Wij vertalen onze missie en onze concrete doelen op velerlei manieren in onze dagelijkse praktijk. De afspraken, manier van werken en praktische informatie die u in deze gids kunt lezen passen hierbij. In ons schoolplan, waarover verderop meer wordt toegelicht, beschrijven wij in detail op welke wijze wij ons beleid vormgeven en dus hoe we aan de verwerkelijking van onze doelen werken.

2 Pedagogisch klimaat en de sociale veiligheid, burgerschap en integratie

Pedagogisch klimaat en sociale veiligheid

Feiten: (gebaseerd op diverse wetenschappelijke onderzoeken uit de jeugdzorg)

- Kinderen brengen een groot deel van de tijd door in een groep.
 - Een open groepsklimaat heeft een positieve invloed op succes.
 - Vier punten die van groot belang zijn voor een goed leefklimaat:
 - o De responsiviteit van de leerkracht (groepsleider)
 - o De mate van het gevoel hebben iets te leren
 - o Structuur
 - o Onderlinge relatie tussen jongeren
 - jongeren in een negatief groepsklimaat vervelen zich vaak, missen perspectief en voelen zich niet "veilig"
 - extreem strenge of onduidelijke en onvoorspelbare regels, geen vertrouwen en aandacht krijgen, klachten die niet serieus genomen worden en leraren (groepsleiders) die zich niet aan de regels houden zijn van zeer grote invloed op het leefklimaat.
 - In de KERN gaat het om 3 pedagogische aspecten:
 - o veiligheid en ondersteuning bieden
 - o ruimte scheppen voor leren en ontwikkeling
 - o regels en grenzen stellen
- Hier komt bij dat er aandacht nodig is voor de interacties tussen kinderen.

Zes uitgangspunten voor een pedagogisch klimaat:

1. Emotionele steun en sensitieve responsiviteit.
2. Autonomie en ruimte.
3. Structureren en grenzen stellen.
4. Informatie geven en uitleggen.
5. Begeleiden van interacties tussen kinderen.
6. Stimuleren en ondersteunen van interacties tussen kind, ouders en school.

Bevordering van burgerschap en integratie is belangrijk omdat de betrokkenheid tussen burgers onderling en burgers en de overheid is afgenomen. De opdracht aan scholen om actief burgerschap en sociale integratie te bevorderen is in de wet vastgelegd:

"Het onderwijs:

- a. gaat er mede van uit dat de kinderen opgroeien in een pluriforme samenleving.
- b. Is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.
- c. Is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennis maken met verschillende culturen en achtergronden van leeftijdgenoten."

Actief burgerschapsvorming en sociale integratie

Actief burgerschapsvorming en sociale integratie kunnen worden verdeeld in drie domeinen:

- democratie
- participatie
- identiteit¹.

Democratie omvat zowel de grondbeginselen en hoe die in het dagelijkse leven worden toegepast, als de staatsrechtelijke aspecten.

Democratie is zowel een politiek systeem om tot een evenwichtige machtsverdeling te komen als een fundamentele houding en de daaruit voortvloeiende gedragingen van een persoon. Het functioneren van een democratie hangt in sterke mate samen met het democratisch gedrag van de mensen die er deel van uitmaken.

In het onderwijs is het aanleren van een democratische houding een belangrijk aspect. Centraal hierin staat het omgaan met het vrije spel van verscheidenheid aan belangen en opvattingen vanuit de bereidheid om conflicten zo bevredigend mogelijk op te lossen zonder gebruik te maken van geweld. Daarbij nemen mensen de verantwoordelijkheid bij te dragen aan een klimaat van respect en gelijkwaardigheid waarin iedereen zich vrij kan uiten. Dit betekent onder andere een verinnerlijking van het beginsel dat in een democratische rechtsstaat de vrijheid en gelijkheid van ieder mens centraal staat.

Participatie is een kenmerk van de democratische grondhouding en betreft het actief deelnemen aan het verbeteren van de omgeving.

Participatie is meedoen aan de samenleving. Dat kan zich afspelen op verschillende niveaus (klas, school, vereniging, buurt, stad, regio, land, enzovoort) en kan zich richten op verschillende aspecten: economisch, sociaal-cultureel en politiek.

Participeren is afhankelijk van motivatie: het willen participeren. Voor de meeste kinderen (en volwassenen) geldt dat zij graag mee willen doen: meedoen in sociale verbanden, meedenken over oplossingen en meebeslissen over zaken die hen aangaan. De samenleving is gebaat bij mensen die zich op welk niveau dan ook betrokken voelen.

Identiteit gaat over de wisselwerking tussen persoon en omgeving en hoe persoonlijke opvattingen bepalend zijn voor het gericht zijn op de gemeenschap.

Er is een constante wisselwerking tussen de identiteit van een persoon en de (sociale)

¹ Bijlage 1 Houdingen, vaardigheden, kennis- democratie, participatie, identiteit.

omgeving. De identiteit van een leerling wordt gevormd in de relatie met anderen, terwijl die identiteit weer bepalend is voor de manier waarop de sociale omgeving wordt gepercipieerd. Daarbij is het nodig dat personen de capaciteit hebben zich respectvol in anderen in te leven zonder daarbij het respect voor de eigen identiteit uit het oog te verliezen. Vanuit deze vaardigheid kunnen zij opvattingen bespreekbaar maken en deelnemen aan gesprekken, discussies en debatten over aspecten van de eigen identiteit en die van anderen. Daarbij getuigen zij tevens van de houding dat het uitoefenen van de menselijke waardigheid en gelijke behandeling van iedereen centraal staan.

	Democratie	Participatie	Identiteit
Houding	De oplossingsgerichte mens <i>wil</i> : -conflicten op vreedzame wijze oplossen; -zich gedragen vanuit respect voor anderen en algemeen aanvaarde waarden en normen; -de rol van gezagsdragers bij het oplossen van conflicten respecteren; -actie ondernemen om in de eigen gemeenschap mensen- en kinderrechten op het gebied van vrijheid, veiligheid, gelijkheid en respect te realiseren	De actieve mens <i>wil</i> : -vanuit betrokkenheid samen werken aan een sociaal en ruimtelijk stimulerende en aangename leef-, speel- en leeromgeving.	De verantwoordelijke mens <i>wil</i> : -zich mede verantwoordelijk voelen voor het recht op eigen ontplooiing en die van anderen; -een serieuze en respectvolle dialoog met anderen aangaan.
Vaardigheid	De zich informerende mens <i>kan</i> : -eenvoudige informatie op hoofdzaken begrijpen; -eigen mening met	De sociaal communicatieve mens <i>kan</i> : -deelnemen aan discussie en overleg; -een verbetering in de	De zich inlevende mens <i>kan</i> : -basale rolnemingsvaardigheden toepassen; -samenwerken met anderen ongeacht

	anderen bespreken; -accepteren dat eigen opvattingen niet altijd worden gedeeld; -het belang van mensen- en kinderrechten in het eigen leven typeren en bediscussiëren.	klas of school mee helpen organiseren en initiëren; -bijdragen aan het maken en uitvoeren van regels en afspraken in de klas en op school; -zelf verantwoordelijkheid nemen om mensen- en kinderrechten in de eigen omgeving te beschermen	sociale, etnische en/ of culturele achtergronden; -verschillen en overeenkomsten tussen mensen zien en waarderen; -in concrete situaties discriminatie en uitsluiting herkennen.
	Democratie	Participatie	Identiteit
Kennis	De democratisch geletterde mens heeft <i>inzicht in</i> : -rechten en plichten die kinderen in een democratische samenleving hebben; -enkele hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger; -het verschijnsel dat er in een democratie verschillen in opvattingen zijn.	De sociaal geletterde mens heeft <i>inzicht in</i> : -hoe mensen met elkaar positief kunnen communiceren; -rechten van het kind om aan het gemeenschapsleven deel te nemen.	De cultureel geletterde mens heeft <i>inzicht in</i> : -hoofdzaken van geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen; -rechten van het kind om een eigen identiteit te ontplooien; -het gegeven feit dat mensen- en kinderrechten voor iedereen gelden

Zie voor de domeinen uitgesplitst per groep bijlage 1

3 De huidige situatie

3.1 Inzicht in de huidige situatie

Om een goed en verantwoord beleid te voeren is het noodzakelijk ook een goed inzicht te hebben in de huidige situatie; zowel op leerling-, groeps-, schoolniveau en in de beleving van leerlingen, leerkrachten en ouders. In willekeurige volgorde geven we hier onder aan hoe wij inzicht in de huidige situatie verwerven.

Opvallende zaken die belangrijk zijn om vast te leggen slaan we op in ons leerlingvolgsysteem ParnasSys. Uiteraard worden dit soort zaken ook onderling besproken. Dit kan zowel in één op één-gesprekken tussen intern begeleider, locatiecoördinator, directeur of leerkracht, het kan ook in teamverband om met externe instanties. Ook worden, indien gewenst, ouders betrokken.

Kwink

????????????????????????????????????

DORR

DORR (dagelijks observeren, registreren en rapporteren) is een volgsysteem bij de kleuters. In het systeem wordt ook de sociaal emotionele ontwikkeling in beeld gebracht. Dit systeem is geïmplementeerd. In het schooljaar 2015-2016 zal er voor het eerst gebruik worden gemaakt van de groepsplannen in DORR. In de toekomst kunnen ouders toegang krijgen via een ouderportal. Vanaf het schooljaar 2016-2017 wordt de nieuwste methode van schatkist gebruikt, i.p.v. DORR.

Klassenbezoeken

Jaarlijks worden klassenbezoeken afgelegd door de directeur, de schoolleider, de intern begeleider en/ of onderling. Deze bezoeken leveren veel gegevens op. Voor deze bezoeken heeft L&E (o.a.) een kijkwijzer pedagogisch handelen ontwikkeld (staat op Plaza, zie ook bijlage 2). In het schooljaar 2017-2018 zijn er structureel klassenbezoeken gepland. Zie hiervoor het verbeterplan van ODBS Nijenstein. Bijlage 2 kijkwijzer pedagogisch handelen.

Tevredenheidsonderzoek

Eén keer per twee jaar wordt op alle scholen van L&E een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder leerlingen, leerkrachten en ouders. Het instrument bestaat uit vier vragenlijsten (één voor leerlingen, één voor ouders, één voor medewerkers en één voor het management). Met behulp van de vragenlijsten kan de kwaliteitsperceptie van de ouders, leerlingen en medewerkers in kaart worden gebracht. De resultaten van de vragenlijsten dienen als basis om de dialoog aan te gaan, zowel intern als extern. Intern dienen de resultaten als input voor een gesprek over de ambities van de school en/of het schoolbestuur en in hoeverre erin geslaagd wordt om deze ambities te realiseren, met andere woorden: welke aantoonbare resultaten en opbrengsten tot stand worden gebracht. Extern kunnen de resultaten worden gebruikt om de dialoog aan te gaan met de belanghebbenden (stakeholders) over de ambities, de maatschappelijke opdracht, de rol van de school in de omgeving en het afleggen van (horizontale) verantwoording.

De dialoog gaat dus over de dingen die de school zelf van belang vindt alsmede de dingen die voor anderen van belang zijn. De domeinen zijn: onderwijs en leren, cultuur (pedagogisch klimaat; sfeer, sociale veiligheid en omgang, teamklimaat (arbeidstevredenheid, samenwerking, normen en waarden, deskundigheid, ouderbetrokkenheid), leiderschap en management, werkwijze onderwijsteams, bedrijfsvoering en personeel.

Het laatste tevredenheidsonderzoek was in 2015. Daar zijn geen grote opvallende zaken geconstateerd. In mei 2016 vindt opnieuw een tevredenheidsonderzoek plaats. Naar aanleiding van dit onderzoek zullen de verbeterpunten toegevoegd worden aan het verbeterplan van ODBS Nijenstein.

Functioneringsgesprekken

Tijdens het jaarlijkse functioneringsgesprek (formulier te vinden op Plaza en op de schoolserver, zie bijlage 3) tussen leerkracht en de directeur is welzijn en welbevinden een vast item.

RI&E

Eens per vier jaar wordt er een risico-inventarisatie en –evaluatie uitgevoerd. Dit gebeurt onder auspiciën van de sectordirectie. Deze RI&E is de basis van het arbobeleid en zorgt dat risico's in de scholen t.a.v. veiligheid, gezondheid en welbevinden in beeld worden gebracht en dat er plan voor wordt gemaakt om maatregelen op te stellen. Ook wordt er een zogenaamde preventiemedewerker aangesteld.

Op onze school is de laatste jaren geen RI&E afgenomen. Doel is omdat in 2017 weer op te gaan starten. Er heeft in april 2016 een scholing plaats gevonden voor preventiemedewerker. In het eerste kwartaal van 2017 wordt dit op schoolniveau opgepakt.

Collegiale ondersteuning

Collegiale ondersteuning en ondersteuning van de leiding is belangrijk. Dit geldt ook voor elkaar informeren en op de hoogte houden van gebeurtenissen op school en in het leven van een kind. Uitgangspunt is dat alle leerkrachten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor alle kinderen en specifiek voor de kinderen in de eigen groep.

Samenwerking

Ouders en leerkrachten werken samen ten behoeve van de ontwikkeling van het kind. Ieder vanuit de eigen expertise en rol. Naast de informele gesprekken zijn er jaarlijks twee ouderavonden en minimaal 3 oudergesprekken over de ontwikkeling en de vorderingen van het kind. Indien gewenst kunnen ouders altijd een afspraak maken voor een gesprek.

Observaties, gesprekken

Dagelijkse observaties en gesprekken zijn ook een belangrijk instrument om inzicht te krijgen in de gevoelens en de beleving van de kinderen, de leerkrachten en de ouders. Deze gegevens kunnen dienen om het kind beter te begrijpen en te helpen om het gekend en gezien te worden, evenals de gevoelens van veiligheid te vergroten (zie ook ZIEN!).

3.2 Wat doen we op school

Schoolregels

Daar waar mensen bij elkaar zijn is het belangrijk afspraken te maken hoe we met elkaar en met onze omgeving omgaan. Op onze school doen we dat ook. We hebben niet een vaste lijst met regels. Dat is geen werkbare manier. Omdat we het van belang vinden dat kinderen eigenaar zijn van afspraken hoe je met respect met elkaar en de omgeving omgaat, maken we die regels samen met de kinderen

De basis van onze schoolregels (ook wel kapstokregels) zijn de volgende:

- ✓ We zorgen voor elkaar
- ✓ We gaan respectvol met elkaar om
- ✓ We gaan respectvol met spullen en onze omgeving om

Voor voorbeelden van gedrag passend bij deze regels zie de bijlage 4.

Deze regels zijn geen strak keurslijf. De kinderen moeten binnen deze regels op eigen wijze (leren) functioneren. Als kinderen zich niet aan afspraken houden, worden ze daarop aangesproken.

Naast kapstokschoolregels zijn er afspraken gemaakt. Dit zijn afspraken over hoe je met elkaar omgaat. Ze zijn bedoeld om kinderen eigenaar te maken van hun eigen groepsafspraken en met elkaar een klimaat van veiligheid te scheppen. Ze zijn ook bedoeld om pestgedrag te voorkomen of vroegtijdig aan te pakken. Deze afspraken worden aan het begin van het schooljaar gemaakt en maken deel uit van het anti-pestprotocol.

Methode

Op school gebruiken we Kwink als handleiding voor het aanbod voor sociaal- emotionele vaardigheden. Iedere week wordt in de klas een les aangeboden. Het doel is dat niet de leerkracht zeg wat goed is, maar dat de leerlingen dat zelf en samen ontdekken. De werkwijze is zeer gevarieerd: gesprekken, verhalen, een werkboekje, gedichten, spelletjes, enz. Leefstijl sluit aan bij de kerndoelen voor gezond en redzaam gedrag. Door met deze methode te werken besteden we structureel aandacht aan normen en waarden.

Bij het aanbod van het sociaal-emotionele vaardigheden gaat het om goed met de ander omgaan en goed in je vel zitten. Thema's zijn: samen spelen, praten en luisteren, ik en mijn klas, dit ben ik, zorgen voor mezelf, wat ik voel, mensen die belangrijk voor me zijn, ik kan kiezen, over fijne en nare dingen, net iets anders, andere culturen, andere gewoonten, enz.

Actualiteit en maatschappij

Dagelijks kijken groep 5 t/m 8 het korte Jeugdjournaal (5 minuten). Actuele onderwerpen die zo nodig en/ of indien gewenst verder worden toegelicht door de leerkracht en besproken met de kinderen. De teksten van onze methode begrijpend lezen, Nieuwsbegrip, behelzen ook onderwerpen uit de actualiteit.

Kinderraad

Deze kinderen van de KR zijn de vertegenwoordigers van alle kinderen op school.

Soms worden ze door leerkrachten om advies gevraagd, denken ze mee over allerlei schoolse zaken, brengen verslag uit aan de klassen waar ze mee bezig zijn, kunnen ideeën van andere kinderen doorspelen aan het team en krijgen soms een opdracht van de juffen of meester om mee op pad te gaan.

Een verantwoordelijke taak, een taak waarbij je goed moet overleggen, je mening vormen en correct (duidelijk en beleefd) moet weergeven.

Ieder jaar wordt uit de groepen 5 en 7 een lid gekozen. Zij blijven 2 jaar KinderRaadlid, zodat de "know how" in de raad blijft.

Om te weten welke kandidaten er zijn en wat voor ideeën ze hebben, mochten de verkiesbare kinderen posters in de gang ophangen en een dag voor de verkiezingen een speech houden op de grote tafel in de gang. Super gedaan door alle kandidaten!

Cultuureducatie

Onze school doet mee aan het project Zilvertje van de gemeente Eemshoofd. Een programma van acht jaar dat kinderen in aanraking brengt met het erfgoed in hun gemeente. De omgeving leren kennen en je er mee verbonden voelen zijn de belangrijkste doelen. Het is een samenwerking met CultuurClick Groningen, het expertisecentrum voor cultuuronderwijs in de provincie Groningen.

Jaarlijks wordt in Warffum Op Roakeldais georganiseerd, een internationaal dansfestijn. Er is ook een programma voor de leerlingen, waaraan wij, mits dit in ons onderwijsprogramma past, kunnen deelnemen.

Muziek

Jaarlijks krijgen onze leerlingen uit groep 3/4 muziekles van muziekschool Hunsingo. Naast dat muziek goed is voor de ontwikkeling van kinderen, zien we dit ook als samenwerking met verenigingen en instanties uit de omgeving.

Voorbeeldfunctie

Wij zijn ons bewust van onze voorbeeldfunctie. Ons gedrag op het plein, in de school, tijdens uitstapjes e.d. wordt (ongemerkt) geregistreerd door de kinderen. Ook ons gedrag onderling wordt opgemerkt. Een visie op sociale veiligheid en welzijn, die gedragen wordt door alle teamleden, wordt uitgestraald in woord en gebaar. De toon van de leerkracht is belangrijk, evenals de woordkeus.

Aandacht, bevestiging en verantwoordelijkheid

Om te komen of behouden van een goed pedagogisch klimaat of om het welzijn van de leerlingen te bevorderen is het hebben en geven van aandacht, bevestiging en verantwoordelijkheid belangrijk

- ✓ Door de kinderen positieve aandacht te schenken, zal het minder de behoefte hebben om op een negatieve wijze de aandacht te vragen;
- ✓ Door bevestigende feedback en complimenten stimuleren we de kinderen om gewenst gedrag te vertonen. Tevens geven we daarmee een impuls aan het zelfvertrouwen van de kinderen. Prijzen kan klassikaal; dit kan stimulerend werken voor de andere kinderen. Prijzen kan verbaal, maar ook non- verbaal (knipoogje, de duim omhoog)
- ✓ Ieder teamlid is en voelt zich verantwoordelijk voor de sfeer op school. Dus zijn we er om toezicht te houden, tonen we belangstelling en maken we samen plezier. We accepteren en waarderen het unieke van ieder mens en stimuleren de kinderen tot een dergelijke houding. Ook het geven van verantwoordelijkheid aan kinderen en hen het vertrouwen geven dat ze dit waar kunnen maken is van belang.

Kinderraad

4 leerlingen uit groep 5 t/m 8 vormen de Kinderraad. De kinderraad komt gemiddeld eens per 2 maanden per schooljaar bijeen. 1 van de leerkrachten begeleidt de raad. De raad overlegt over zaken betreffende de klas, de school, het gebouw, de sfeer enz. De kinderen en leerkrachten brengen zelf de onderwerpen in. Acties, voortvloeiend uit dit overleg, worden teruggekoppeld naar het team.

Aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en verkeer

De bedoeling van de wetgeving democratisch burgerschap en integratie zit 'm niet alleen in het aanbieden van bepaalde les/leerstof, maar juist ook heel erg in hoe je omgaat met elkaar in de klas, op het plein, wat de regels en afspraken zijn, hoe leer je samenwerken/discussiëren, hoe ga je om met conflicten, welke waarden en normen hanteert de school e.d. Dat ligt voor een groot deel in de handen van de mensen op school en hun visie daarop. Wij werken met de methode Alles in 1, hier worden de kennis en vaardigheden behandeld. Het aanbod in de lessen aardrijkskunde, geschiedenis, natuur, verkeer en godsdienst is, naast alles wat hierboven staat beschreven, dekkend voor de kerndoelen 'Oriëntatie op jezelf en de wereld'. Deze vakken worden in samenhang aangeboden.

GVO/HVO

Vanaf groep 3 kan er gekozen worden voor godsdienstlessen of het humanistisch vormingsonderwijs. Beide vakken worden één keer per week gegeven.

Ieder schooljaar kunnen ouders deze keuze opnieuw maken..

In de godsdienstlessen op maken kinderen kennis met de verschillende godsdienstige tradities en leren ze respect te hebben voor de verschillende manieren waarop mensen denken en geloven. In de HVO-lessen leren ze nadenken over begrippen als vrijheid, vriendschap, liefde, goed en kwaad, waar en onwaar, mooi en lelijk en ontwikkelen daar hun opvattingen over.

Pesten

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer leerlingen bewust proberen een andere leerling, fysiek, verbaal of psychologische schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.

Pesten hoort tot de meer omvattende categorie "sociale onveiligheid", daartoe behoren ook fysieke en verbale agressie, discriminatie en andere incidentensoorten. Pesten onderscheidt zich van die incidentensoorten, omdat het indringende en langdurige gevolgen kan hebben voor met name de gepeste, maar ook voor de pester, omstanders en de leerprestaties en sfeer op school (definitie Nederlands Jeugd Instituut).

De lijn op onze school is dat we t.a.v. pesten als school werken aan preventie, tijdig signaleren, adequaat ingrijpen, nazorg en monitoring.

Door te werken aan een positief klimaat met een heldere structuur en afspraken (zie hierboven) werken we er aan om pesten te voorkomen. Tegelijkertijd weten we dat pesten overal voorkomt. Daarom blijven we elke dag werken aan dit goede en veilige klimaat en zijn we scherp op signalen die kunnen wijzen op onveilige en pestsituaties. Mocht pesten worden gesignaleerd dan gebruiken we het zogenaamde Pestprotocol. (zie de bijlage 5 met extra informatie over pesten, en het protocol).

We hebben daarbij oog voor het kind en zijn omgeving en houden het proces rond pesten nauwkeurig in beeld.

Incidenten

Iedereen wordt geacht zich aan de schoolregels te houden. Indien een kind een afspraak niet nakomt of overtreedt, wordt het daar op aangesproken. Daarbij houden we uiteraard rekening met leeftijd, situatie en de gebeurtenis. We kunnen ook met een kind of een groep kinderen in gesprek gaan.

Kinderen leren van fouten of (onbedoeld) fout gedrag en moeten mogelijkheden worden geboden te leren. Dit doen we, omdat onze schoolregels geen strak keurslijf zijn. Kinderen moeten binnen deze regels op eigen wijze leren functioneren.

Bij conflictsituatie kunnen we voor de leerlingen uit de groepen 5-8 een reflectieblad gebruiken, dat helpt om kinderen inzicht te geven in hun eigen gedrag of situatie. Op dit blad staan de volgende onderdelen: de gebeurtenis, het gevoel daarbij, de gedachte die ze hadden, het concrete gedrag en ze kijken in de toekomst hoe ze in een dergelijke situatie in het vervolg kunnen handelen. (zie de bijlage 6; het Reflectieformulier/ OEPS-formulier).

Bij incidenten (zoals hier onder beschreven) wordt er door de leerkracht een notitie in ParnasSys gemaakt, met een beschrijving van het incident en de afspraken.

Bij zeer ernstige incidenten (dit ter beoordeling van de schoolleiding) wordt het incident geregistreerd in het incidentenregistratieformulier (zie bijlage 7).

Incidenten zijn gedragingen op het gebied van pesten, geweld, vernieling, seksuele intimidatie en discriminatie. De schoolleiding is verantwoordelijk voor de incidentenregistratie. Hiervoor is een formulier opgesteld.

Incidenten, die geregistreerd worden en de daaruit volgende acties:

- ✓ Weglopen van school onder schooltijd: informeren van de ouders, gesprek met de leerling. Overleg met ouders over eventuele maatregelen;
- ✓ Pesten: zie hierboven;
- ✓ Lichamelijk geweld: gesprek met de leerling en indien nodig (zulks ter beoordeling van leerkracht/intern begeleider en directeur) de ouders informeren;
- ✓ Vernieling: gesprek met de leerling, de ouders informeren. Bij geringe bedragen een waarschuwing. De tweede keer of hogere bedragen: vergoeden van de vernielde spullen i.o.m. de ouders;
- ✓ Seksuele intimidatie: gesprek met de leerling en de ouders informeren. Mogelijke consequentie één keer uitsluiten van de situatie waarin het gedrag plaats vond.

In het jaarverslag wordt, indien aan de orde, melding gemaakt van de ernstige incidenten die op school zijn voorgekomen. Deze ernstige incidenten die als dusdanig worden geregistreerd worden met het team besproken. De medezeggenschapsraad, die het jaarverslag ook bespreekt, wordt hierbij aldus betrokken.

Indien een leerling vaak (meerdere keren per dag) ongewenst gedrag vertoont, worden de ouders op de hoogte gesteld en wordt getracht om tot een gezamenlijke aanpak te komen. Eventueel wordt, indien i.o.m. ouders door de school of door de ouders, deskundige hulp ingeroepen.

Bij een zeer ernstige overtreding of herhaaldelijk overtreden van de regels, bestaat de mogelijkheid dat de leerling door de sectordirecteur geschorst wordt. Voor het formulier zie Plaza of de schoolserver.

Vertrouwenspersoon

Onze school heeft een vertrouwenspersoon, bij ons is dat de schoolleider. Leerlingen, leerkrachten en ouders kunnen bij deze persoon terecht met vragen, klachten e.d.

Schorsen en verwijderen

Incidenten kunnen dusdanig erg zijn (denk aan geweld), herhaaldelijk terugkeren of een grote impact hebben op kinderen of leerkrachten, dat er tot een schorsing moet worden overgegaan. Dit zal gebeuren op voorstel van de directeur en schriftelijk worden bevestigd aan de ouders. Hiervoor is een protocol opgesteld op bestuursniveau (zie Handboek Kwaliteit).

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Iedere professional die werkt met kinderen of volwassenen moet van het ministerie van VWS werken met de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is een stappenplan dat gevolgd moet worden als er vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld zijn.

1. Stap 1: in kaart brengen van signalen.
2. Stap 2: collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het meldpunt AMK.
3. Stap 3: gesprek met de ouder(s)
4. Stap 4: wegen van het geweld of de kindermishandeling.
5. Stap 5: beslissen: hulp organiseren of melden.

Op het moment dat er zorgen zijn t.a.v. van een kind in de context van het gezin of de buurt dan kan een melding worden gedaan via de zogenaamde Verwijsindex. Een melding daarbij houdt in dat alle mogelijk betrokken instanties bij het kind/gezin in beeld zijn. Een melding loopt via de intern begeleider. Ook de schoolleiding wordt vooraf op de hoogte gebracht.

De locatiecoördinator heeft het afgelopen schooljaar scholing gevolgd over de Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld. Komend schooljaar zal de meldcode worden besproken in het team.

Zie verder ook ons protocol Vermoeden van huiselijk geweld/kindermishandeling (vademecum ODBS Nijenstein en bijlage 8).

Klachtenregeling

In iedere organisatie kan het voorkomen dat er, ondanks voorzorgsmaatregelen, klachten zijn. Daarom heeft ons schoolbestuur een klachtenregeling. Ons schoolbestuur is aangesloten bij een landelijke klachtencommissie. De klachtenregeling staat beschreven in de schoolgids.

Calamiteiten

In geval van calamiteiten, bijvoorbeeld brand, is er een ontruimingsplan opgesteld. Minimaal eens per jaar wordt er een ontruimingsoefening gedaan (zie bijlage 9)

Uitgangspunten bij afhandeling

Een klacht over sociale veiligheid hoort in eerste instantie bij de leerkracht. Indien dit niet naar tevredenheid wordt opgelost, dan wordt de vertrouwenspersoon (=locatiecoördinator) betrokken. Dit kan ook in een situatie dat de leerkracht steun nodig heeft. Deze stap kan ook gelden voor een kind of een ouder. Voor de taakbeschrijving van de vertrouwenspersoon zie bijlage 10.

Indien er bij een of beide 'partijen' onvrede blijft bestaan, of het proces niet optimaal verloopt, wordt de directeur ingeseind, die handelend op kan treden.

Indien dit ook niet tot een bevredigende oplossing leidt kan de sectordirecteur worden ingeschakeld. Ouders kunnen een klacht indienen bij de vertrouwenspersonen van L&E (zie schoolgids) of bij de Landelijke Klachten Commissie. Opgemerkt dient te worden dat klachten die daar komen vooral over communicatie rond incidenten gaan en niet over incidenten zelf. Dus een goede en heldere communicatie is een rode draad in het behandelen en afhandelen van klachten.

4 Beleidsvoornemens

Het huidige beleid willen we voortzetten. Daarnaast hebben we enkele aanvullingen:

- Meldcode:
Het team wordt nader geïnformeerd over de inhoud en de procedure van de meldcode.
- Inzicht in de beleving van leerlingen:
- Inzicht in de beleving van leerkrachten:
Naast het vierjaarlijkse tevredenheidsonderzoek voor leerlingen/ouders leerkrachten en het functioneringsgesprek (jaarlijks) voor de leerkracht gaan wij tussentijds voortgangsgesprekken voeren.
- Borging
Beschrijven en opnemen in het Handboek Kwaliteit L&E: Beleid te aanzien van audits
Opnemen in het schoolvademecum:
 - Afspraken ten aanzien van de wereldoriëntatie, inclusief HVO en GVO
 - De sociaal-emotionele ontwikkeling (Leefstijl)
 - Spreekbeurten/ werkstukken/ kringgesprekken
 - Schooltv-weekjournaalEnquête voor nieuwe ouders en ouders van groep 8 ontwikkelen (welzijn ouders)
RI&E afnemen

De weg naar de gewenste situatie

		<u>Frequentie</u>	<u>Borging</u>	<u>Borging</u>
Inzicht in de huidige situatie	Kwink	Jaarlijks	toetskalender	Parnassys
	Klassenbezoeken	Jaarlijks	jaarplanning	Handboek kwaliteit
	Inspectie	Eén keer per vier jaar	nvt	nvt
	Audit	Eén keer per vier jaar	Meerjaren-planning	Handboek kwaliteit
	Tevredenheidsonderzoek	Eén keer per vier jaar	Meerjaren-planning	Handboek kwaliteit
	Functioneringsgesprekken	Jaarlijks	jaarplanning	Gesprekken-cyclus
	Samenwerking met ouders, oudergesprekken	Regulier; drie keer per jaar, daarnaast op verzoek	jaarplanning	Parnassys
	Observaties, gesprekken.	Dagelijks	nvt	nvt
Wat doen we	Waarden	Dagelijks	Jaarplanning kwaliteitszorg	Vademecum
	Schoolregels	Dagelijks	Jaarplanning kwaliteitszorg	Vademecum
	Kinderraad	2 Maandelijke bijeenkomst	jaarplanning	Vademecum
	Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, evenals burgerschapszin en integratie (Kwink)	Wekelijks	Lesrooster	Handleiding, Vademecum
	GVO/HVO (lessen wereldoriëntatie en via dienstencentrum)	Wekelijks	Lesrooster	nvt
	Jeugdjournaal	Dagelijks	Lesrooster	nvt

	Wereldoriëntatie	Wekelijks	Lesrooster	In groep 1 t/m 4 thematisch, in groep 5 t/m 8 aan de hand van de methode Alles in 1
	Zilvertje, erfgoededucatie	Jaarlijks	jaarplanning	Projectmap, Vademecum
	Muzieklessen Hunsingo	Jaarlijks	jaarplanning	Vademecum
	Vertrouwenspersoon	Indien nodig	nvt	Schoolgids
	Meldcode	Indien nodig	nvt	SOP
	Protocol verbaal, fysiek geweld	Indien nodig	nvt	Vademecum
	Klachtenregeling	Indien nodig	nvt	Schoolgids
	Incidentenregistratie	Indien nodig	nvt	Incidenten worden genoteerd in ParnaSys.
	Protocol schorsing, verwijdering	Indien nodig	nvt	Schoolgids
<u>Beleidsvoornemens cq activiteiten</u>	<u>Wat</u>	<u>Wie</u>	<u>Wanneer</u>	<u>Borging</u>
	Vragenlijsten Kwink	Leerkachten, ib-ers	Volgens toetskalender	Parnassys. Wordt 2x per jaar besproken bij de datamuurbespreking
	Beleid ten aanzien van audits beschrijven	Verantwoordelijke onderwijsteam-directeur	Juni 2016	Handboek kwaliteit
	Afspraken ten aanzien van de wereldoriëntatie,	Locatie-coördinator,	Gedurende het	Vademecum (ontwikkeldocument)

	inclusief HVO en GVO beschrijven	Alles in 1; leerkracht	schooljaar 17-18	
	Afspraken ten aanzien van jeugdjournaal beschrijven	Locatie-coördinator	Januari	Vademecum (borgings-document)
	Afspraken Zilvertje	Locatie-coördinator	Maart	Vademecum (borgings-document)
	Afspraken Muzieklessen Hunsingo	Locatie-coördinator	April	Vademecum (borgings-document)

Bijlagen

- Bijlage 1: De domeinen democratie, participatie en identiteit (per groep)
- Bijlage 2: Kijkwijzer pedagogisch handelen
- Bijlage 3: Functioneringsgesprek
- Bijlage 4: Kapstokregels + leidraad verbaal en/ of fysiek geweld
- Bijlage 5: Het pestprotocol
- Bijlage 6: Reflectieformulier (OEPS-formulier)
- Bijlage 7: Incidentenregeling
- Bijlage 8: Protocol vermoeden van huiselijk geweld/kindermishandeling
- Bijlage 9: Ontruimingsplan
- Bijlage 10: Taakbeschrijving vertrouwenspersoon

Bijlage 1. De domeinen democratie, participatie en identiteit (per groep)

Domein: democratie

Leerinhouden				Ervaringen	
Groep	Kennis en inzicht	Vaardigheden	Houdingen	Binnenschools	Buitenschools
1/3	-Regels en afspraken	-meedoen aan gesprekken in de groep -afspraken nakomen die in de groep gemaakt zijn	-luisteren; afspraken nakomen	-afspraken en regels maken -deelname in klassenkring -spelen en werken in gemengde groepen	-mate waarin democratische besluitvorming thuis plaatsvindt
4/6	-monarchie, dictatuur, democratie -gemeentebestuur en landschapsbestuur	-afspraken nakomen en in groep oplossingen vinden bij conflicten; problemen -eigen standpunt bepalen en bijstellen -omgaan met kritiek	-gelijke behandeling jongens en meisjes -vreedzaamheid -anderen de gelegenheid geven zich te uiten -neerleggen bij meerderheidsbesluit in groep	- in groepjes samenwerken -klassenvertegenwoordiger - kinderraad -in kring besluiten nemen over klassen-aangelegenheden -meisjes en jongens krijgen dezelfde kansen en taken -anti-pestaanpak	-rolverdeling in teamsport -hiërarchie in vriendenclub -inspraak in gezinszaken thuis -Jeugdjournaal -Kinderkrant
7/8	-democratie, -republiek, ontstaans-geschiedenis Ned. als republiek -Europese gemeenschap, Verenigde Naties -wetten -politieke partijen -machtsmisbruik, onderdrukking, recht en onrecht	-kritische vragen kunnen stellen bij maatschappelijke ontwikkelingen -informatie beoordelen -eigen standpunt toelichten en verdedigen in discussie -voor- en nadelen democratie, republiek en monarchie beargumenteren	-gelijke behandeling etnische groepen - solidariteit -vertrouwen in instituties en instellingen -kritische houding ten aanzien van maatschappelijke kwesties	-klassenvertegenwoordiger kinderraad -vier vrijheid (4/5 mei)	-lezen (jeugd) krant -bespreken van maatschappelijke kwesties thuis

	-rechtspraak -kinderrechten				
--	--------------------------------	--	--	--	--

Domein: participatie

Leerinhouden				Ervaringen	
Groep	Kennis en inzicht	Vaardigheden	Houdingen	Binnenschools	Buitenschools
1/3	-samenleving: dorp land	-spreken en luisteren	-betrokkenheid (bij groep)	-helpen opruimen / lokaal vegen door jongens en meisjes	
4/6	-rechten van het kind -samenleving: provincie, wijk Europa	-invloed uitoefenen op besluitvorming in eigen groep -inzicht in eigen capaciteiten -aandragen oplossingen -meedoen aan georganiseerde actie voor klas / school	-verantwoordelijkheid voor groep / school -creativiteit -assertiviteit -bereidheid bijdrage te leveren aan kwaliteit omgeving (sociaal en fysiek)	-besluitvorming over klassen-aangelegenheden -meedoen geldinzamel-actie voor een goed doel -wisselende taken / verantwoordelijkheden in klas / school -actie om de buurt netjes te houden -kaart sturen naar / bezoek brengen aan zieke leerling	-verenigingsleven -structureel uitvoeren van kleine taken thuis -incidenteel helpen van familielid / bureu -zakgeld
7/8	-rollen in vergaderingen: voorzitter, secretaris, penningmeester -samenleving: regio, werelddelen -ongelijkheid en discriminatie	-initieëren /organiseren van school/klassen activiteit -invloed uitoefenen op besluitvorming met leerlingen uit meerdere groepen -eigen opvatting omzetten in activiteit	-verantwoordelijkheid buitenschools -betrokkenheid bij school	-klassen-vertegenwoordiger -Kinderraad -initiatief nemen tot of organiseren van actie voor een goed doel -aspect van leefbaarheid van de school -acties ter verbetering buurt / school -tutor voor lln uit een lagere groep	-verenigings-leven -lidmaatschap ideële organisatie

Domein: identiteit

Leerinhouden				Ervaringen	
Groep	Kennis en inzicht	Vaardigheden	Houdingen	Binnenschools	Buitenschools
1/3	-mensen hebben overeenkomsten en verschillen -mensen hebben elkaar nodig -wel of niet geloven, God, kerk, moskee	-onderscheiden van ik en de ander (uniciteit) -uiten van gevoelens, wensen en opvattingen	-respectvol omgaan met anderen -empatie -anderen willen helpen	-samen spelen en samen werken met verschillende kinderen -bezoeken buitenschoolse instantie	-eerste contacten in de buurt -geloofsover-tuiging thuis
4/6	-christendom, islam, reïncarnatie -nationaliteit -verschillende gezinssituaties en leefvormen -persoonlijke held, idool	-inzicht in eigen mogelijkheden, beperkingen en opvattingen -inzicht in verschillen tussen mensen -verplaatsen in de ander / perspectiefwisseling -rekening houden met opvattingen van anderen -herkennen uitingen cultuur en religie in straatbeeld -herkennen van discriminatie -zelf onderscheid maken tussen goed en slecht	-gelijkwaardigheid -zelfkennis -zelfwaardering -anderen willen betrekken	-gestructureerde groepsopdrachten met verschillende kinderen -feesten met religieuze achtergrond vieren -bezoeken van bijzondere plekken in de regio -vieren koningsdag -leren over eigen woonomgeving: bijv. straatnamen herleiden -saamhorigheid in de klas ervaren	-vrienden in de buurt bewust kiezen -deelname aan identiteitsgebonden sociale structuren -kennis maken met geloofsovertuiging bij vriendjes thuis -identificeren met voorbeeld-figuur
7/8	-godsdienstvrijheid -Vrede van munster -hindoeïsme, humanisme -multiculturele samenleving -symboliek en	-herkennen symboliek in kunstuitingen -stereotypen herkennen -omgaan met vrijheden en beperkingen -zelf onderscheid maken tussen goed en slecht en	-waarderen van verschillen	-geestelijke stromingen -bijwonen religieus ritueel -viering 4/5 mei -volgen troonrede	-zelf deelnemen aan religieuze of identiteitsgebonden groep -met begeleider bezoeken cultureel / sportevenement

	rituelen -etnische groepen in de samenleving -vooroordeel -jongerencultuur	dit vergelijken met wat gangbaar is in de samenleving -herkennen van discriminatie -omgaan met uitsluiting			-verbinden met een groep in de omgeving
--	---	--	--	--	---

Bijlage 2 Kijkwijzer pedagogisch handelen

0 = Niet van toepassing
 Ja = Dit gedrag is waargenomen
 Nee = Dit gedrag is niet waargenomen

	Ja/ nee/nvt	Voorbeeld waargenomen gedrag	Opmerkingen; bijvoorbeeld welk gedrag is niet waargenomen, maar wel gewenst of vereist, tips, suggesties, aanwijzingen.
De leraar, houding:			
1. <u>De leerkracht neemt de leiding in houding en stemgebruik</u>			
2. De leerkracht is consequent.			
3. De leerkracht geeft met eigen gedrag het goede voorbeeld			
4. De leerkracht stimuleert dat de kinderen respect voor elkaar hebben en elkaar accepteren			
5. <u>De leerkracht is positief/stimulerend naar de kinderen</u>			
6. De leerkracht toont belangstelling			
Regels en afspraken, de leraar:			

7. Herinnert zo nodig de kinderen aan de regels en afspraken van de school.			
8. <u>Benoemt gewenst gedrag</u>	Ja/ nee/nvt	Voorbeeld waargenomen gedrag	Opmerkingen; bijvoorbeeld welk gedrag is niet waargenomen, maar wel gewenst of
9. Spreekt de kinderen aan op hun verantwoordelijkheid			
10. Corrigeert zo min mogelijk over de groep heen			
11. <u>Corrigeert op gedrag en niet op de persoon</u>			
12. Spreekt positieve verwachtingen uit			

Communicatie, de leraar			
13. Geeft positief geformuleerde concrete feedback			
14. Gaat in op non-verbale reacties van kinderen			
15. <u>Geeft complimenten, afwisselend met een woord, gebaar, houding of mimiek</u>			
16. <u>Geeft de kinderen voldoende ruimte om na te denken en te reageren</u>			

17. Grijpt het maken van fouten aan als mogelijkheid om te leren			
--	--	--	--

Ondersteuning en motivatie, de leraar:			
	Ja/ nee/nvt	Voorbeeld waargenomen gedrag	Opmerkingen; bijvoorbeeld welk gedrag is niet waargenomen, maar wel gewenst of vereist, tips, suggesties, aanwijzingen.
18. <u>Ondersteunt de leerlingen bij zaken waarbij ze hulp nodig hebben</u>			
19. Laat alle kinderen succeservaringen opdoen			
20. Stimuleert interactie en samenwerking tussen de kinderen			

Bijlage 3 Functioneringsgesprek

FUNCTIONERINGSGESPREK leerkracht

Naam:	
Geboortedatum:	
Huidige school:	
Leidinggevende:	
Huidige functie:	
Datum vorig gesprek:	
Datum gesprek:	

1. Resultaatgerichte afspraken vorig(e) gesprek(ken)

[illegible]

2. Competentieoverzicht (mits van toepassing bijlage Pi-Educatie instrument)

Competentieprofiel met gedragsindicatoren

- Boven het gewenste niveau
- Op het gewenste niveau
- Bijna op het gewenste niveau
- Onder het gewenste niveau

1. Interpersoonlijk competent
De leraar primair onderwijs moet ervoor zorgen dat er in zijn groep een prettig leef- en werkklimaat heerst.	
2. Pedagogisch competent
De leraar primair onderwijs moet de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de kinderen bevorderen. Hij moet hen helpen een zelfstandig en verantwoordelijk persoon te worden.	
3. Vakinhoudelijk en didactisch competent

De leraar primair onderwijs moet de kinderen helpen zich de culturele bagage eigen te maken die samengevat is in de kerndoelen voor het primair onderwijs en die elke deelnemer aan de samenleving nodig heeft om volwaardig te kunnen functioneren. | |
| 4. Organisatorisch competent

De leraar primair onderwijs draagt zorg voor alle aspecten van klassenmanagement ten behoeve van zijn groep. | |
| 5. Competent in het samenwerken met collega's

De leraar primair onderwijs moet ervoor zorgen dat zijn werk en dat van zijn collega's op school goed op elkaar zijn afgestemd. Hij moet ook bijdragen aan het goed functioneren van de schoolorganisatie. | |
| 6. Competent in het samenwerken met de omgeving

De leraar primair onderwijs moet contacten onderhouden met de ouders of verzorgers van de kinderen. Hij moet er ook voor zorgen dat zijn professionele handelen en dat van anderen buiten de school goed op elkaar zijn afgestemd. | |
| 7. Competent in reflectie en ontwikkeling

De leraar primair onderwijs moet zich voortdurend verder ontwikkelen en professionaliseren. | |

Toelichting

3. Welbevinden

Welke momenten hebben de

afgelopen periode veel voor je betekend? Wat waren inspirerende situaties, waar liep je warm voor? Wie of wat heeft je geïnspireerd? Waar ligt je inspiratie in je werk?	
Wat is het afgelopen jaar een uitdaging voor je geweest, die je hebt aangepakt? Wat is op dit moment een uitdaging voor je?	
Welke momenten hebben je veel energie gekost? Energievreeters, bepaalde vergaderingen, gesprekken, bepaalde situaties of het ontbreken van iets?	

4. Organisatie en Schoolontwikkeling

Professionele relatie met de leidinggevende(n)	
Tevredenheid taken binnen de school	
Eigen inbreng schoolbeleid	
Besluitvorming binnen de school	

5. Professionalisering / Deskundigheidsbevordering

Wat doe je/heb je dit schooljaar gedaan aan professionalisering	
Welke wensen heb je t.a.v. je individuele professionalisering	
Wat heeft het je opgeleverd (voor jezelf/je groep/de organisatie)	

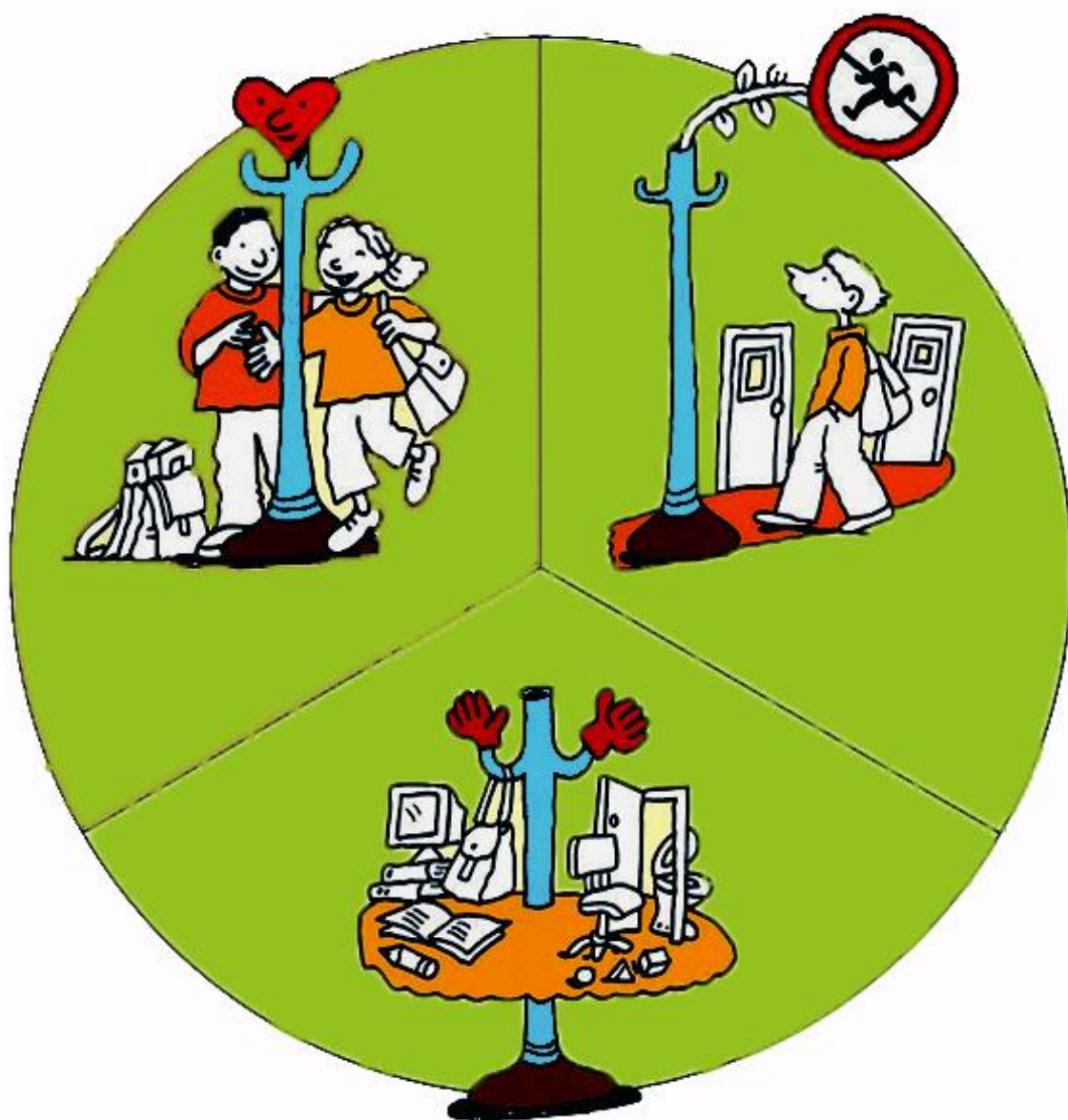
6. Loopbaan	
Heb je een loopbaanvraag?	
Waaraan wil je werken?	
Wat heb je daarvoor nodig?	
Hoe ziet de leiding jouw sterke (en ontwikkelings-) punten?	
Mobiliteitswensen	

7. Omstandigheden welke de functieervulling hebben beïnvloed

8. Resultaatgerichte afspraken.	
Datum vervolgesprek en type gesprek	

9. Ondertekening	
Datum:	Datum:
Personeelslid 0 akkoord 0 gezien	Gespreksfunctionaris

Bijlage 4
Kapstokregels

Voorbeelden van gedrag passend bij onze kapstok regels

Voorbeelden van gedrag passend bij onze kapstokregels:

De basis van onze schoolregels zijn de volgende:

- ✓ We zorgen voor elkaar
- ✓ We gaan respectvol met elkaar om
- ✓ We gaan respectvol met spullen en onze omgeving om

De wijze waarop leerkrachten met leerlingen omgaan, hoe leerlingen onderling met elkaar omgaan, de omgang tussen leerkrachten onderling, het omgaan van leerkrachten met ouders en de omgang tussen ouders onderling bepaalt mede de cultuur en de sfeer op school.

Wij doen dit op basis van onze kapstokregels. Om dit (wellicht ten overvloede) te lardereren met voorbeelden hieronder een aantal voorbeelden per onderdeel:

Wij zorgen voor elkaar; hoe doen we dat bijvoorbeeld?
--

leerlingen:

- ✓ Ik help andere kinderen wanneer ze om hulp vragen.
- ✓ Ik help andere kinderen wanneer ik zie dat ze hulp nodig hebben.
- ✓ Ik geef het goede voorbeeld aan andere kinderen.
- ✓ Ik geef het meteen door aan de leerkracht wanneer ik merk dat een klasgenootje gepest wordt. Dit is geen klikken, dit is een klasgenootje in bescherming nemen. Wij gebruiken de stappen van het pestprotocol.

leerkrachten:

- ✓ Ik zorg voor een veilige, prettige sfeer in de groep.
- ✓ Ik zorg voor een stimulerende leeromgeving.
- ✓ Ik ga op een consequente manier om met mijn leerlingen.
- ✓ Ik stel ouders op de hoogte wanneer een kind moet nablijven.
- ✓ Ik bespreek problemen, misverstanden en moeilijkheden met diegenen die erbij betrokken zijn.
- ✓ Ik zorg voor een duidelijke rapportage naar ouders.
- ✓ Ik sta open voor vragen van ouders.
- ✓ Ik neem contact op met de ouders van een leerling, indien deze zich regelmatig niet heeft gehouden aan afspraken.
- ✓ Ik neem het serieus wanneer een kind mij iets vertelt..
- ✓ Ik zal het van te voren aangeven wanneer ik in moet grijpen, bijvoorbeeld wanneer kinderen vechten.

ouders:

- ✓ Ik besteed aandacht aan het werk en aan de spullen die mijn kind meebrengt.
- ✓ Ik neem contact op met de leerkracht wanneer mijn kind thuis komt met een verhaal waar ik me zorgen om maak.
- ✓ Ik zorg ervoor dat mijn kind op tijd op school is en dat ik zelf voor 8.30 uur de school verlaat.
- ✓ Ik let erop dat mijn kind de spullen die hij/zij nodig heeft in een tas mee naar school neemt.
- ✓ Ik haal mijn kind op tijd op wanneer mijn kind in de onderbouw zit.
- ✓ Ik zorg ervoor dat de school beschikt over de juiste adresgegevens en over de juiste telefoonnummers. Indien deze gegevens wijzigen geef ik dit door aan de administratief medewerker.
- ✓ Ik geef een extra telefoonnummer door zodat de school in noodgevallen altijd iemand kan bereiken.
- ✓ Ik lees de informatie die ik via de nieuwsbrief of via andere brieven. Wanneer ik iets niet goed begrijp, vraag ik de leerkracht om uitleg. Indien nodig reageer ik op tijd.
- ✓ Ik geef persoonlijk of telefonisch tussen 8.00 uur en 8.20 uur door wanneer mijn kind ziek is.

- ✓ Ik houd me aan de regels voor het aanvragen van verlof. Informatie hierover kan ik vinden in de schoolgids of op de site.

Wij gaan respectvol met elkaar om; hoe doen we dat bijvoorbeeld?

leerlingen:

- ✓ Ik accepteer en respecteer iedereen zoals hij/zij is.
- ✓ Ik begroet en neem afscheid van leerkrachten.
- ✓ Ik los mijn problemen op met behulp van praten.
- ✓ Ik spreek de leerkracht en andere volwassenen op een beleefde manier aan.
- ✓ Ik houd rekening met anderen als ik door het gebouw loop.

leerkrachten:

- ✓ Ik leer de kinderen om te gaan met onze regels en geef hierbij zelf steeds het goede voorbeeld.
- ✓ Ik geef de leerlingen complimenten en toon waardering voor gemaakt werk.
- ✓ Ik begroet en neem afscheid van leerlingen. Ten teken 'ik heb je gezien'.
- ✓ Ik benoem het gedrag van een kind ("het is niet aardig een gum van iemand af te pakken") en zeg niets negatiefs/ongunstigs over de persoonlijkheid van een kind.
- ✓ Ik spreek de leerlingen op een positieve manier aan.
- ✓ Ik toon interesse en belangstelling in de leefwereld van leerlingen.
- ✓ Ik sluit een vervelende situatie altijd positief af.
- ✓ Ik zeg niets negatiefs/ongunstigs over een ouder in aanwezigheid een kind/kinderen of een ouder/ouders.

ouders:

- ✓ Ik spreek de leerkrachten, andere ouders en kinderen respectvol aan.
- ✓ Ik zeg niets negatiefs/ongunstigs over de persoonlijkheid van een kind in aanwezigheid van mijn kind, andere kinderen en/of ouders.
- ✓ Ik zeg niets negatiefs/ongunstigs over een leerkracht in aanwezigheid van mijn kind of andere kinderen.
- ✓ Ik informeer de leerkracht wanneer er dingen voorgevallen zijn die van invloed zijn op het welbevinden/gedrag van mijn kind.
- ✓ Ik bespreek voorvallen waarbij mijn kind betrokken is, met de leerkracht. Het doel daarbij is steeds om een probleem op een correcte manier op te lossen.

We gaan respectvol om spullen en de omgeving; hoe doen we dat bijvoorbeeld

leerlingen:

- ✓ Ik help mee de klas, de school en de omgeving opgeruimd en schoon te houden.
- ✓ Ik ruim mijn jas en tas zelf netjes op.
- ✓ Ik gebruik spullen waarvoor ze bedoeld zijn en ga er zuinig mee om.
- ✓ Ik ruim materialen op en zet ze, nadat ik ze gebruikt heb, terug waar ze horen.
- ✓ Ik ben op de hoogte van het internetprotocol en houd me aan de regels hiervan.

leerkrachten:

- ✓ Ik zorg voor een opgeruimde en gestructureerde werkomgeving voor de leerlingen.
- ✓ Ik ruim materialen op en zet ze, nadat ik ze gebruikt heb, terug waar ze horen.
- ✓ Ik ga op een verantwoorde en zuinige manier om met materialen en energie.

ouders:

- ✓ Ik zorg ervoor dat kosten worden vergoed van door mijn kind stuk gemaakte materialen.

Leidraad verbaal en/ of fysiek geweld

Verbaal en/ of fysiek geweld en het niet opvolgen van aanwijzingen van de leerkracht.

Verbaal en/ of fysiek geweld en in hoge mate respectloos gedrag²

Indien een leerling verbaal en/ of fysiek geweld gebruikt:

- Gaat de leerling die dag in een andere klas werken.
- Na schooltijd volgt een herstelgesprek met de leraar en de leerling dient zijn excuses aan te bieden. De leerkracht neemt een passende³ sanctie.
- De schoolleider wordt geïnformeerd, zij neemt contact op met de directeur.
- De ouders worden direct na het incident geïnformeerd over het incident en de maatregelen. Hiervan wordt een verslag gemaakt.
- De leerkrachten stellen in samenwerking met de interne begeleider een hulpplan voor de leerling op ter voorkoming van dergelijke incidenten, bespreken dit met de ouders en het plan wordt uitgevoerd.

Indien binnen een termijn van een jaar drie keer een dergelijk voorval is gebeurd of indien een incident binnen twee weken volgt op het voorgaande incident, worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek. Hierin wordt de ouders medegedeeld dat bij een volgend incident:

- De ouders onmiddellijk worden gebeld met het verzoek het kind op te halen. De leerling krijgt werk mee naar huis.
- De schoolleider informeert de directeur; zij neemt weer contact op met de sectordirecteur.
- De leerling krijgt een time-out van een dag van de sectordirecteur, de leerplichtambtenaar en de inspectie worden hierover geïnformeerd. De ouders ontvangen een brief, waarin de time-out wordt vermeld.
- Na afloop van de time-out biedt de leerling in het bijzijn van de ouders excuses aan en verzoekt om toelating in de klas.
- De voorzitter van de medezeggenschapsraad wordt op basis van vertrouwelijkheid geïnformeerd.
- Het hulpplan voor de leerling ter voorkomen van dergelijke incidenten wordt aangepast en besproken met de ouders. Ouders en school overleggen over externe hulp voor de leerling. Het plan wordt uitgevoerd.

Indien binnen een termijn van een jaar een leerling drie keer een time-out heeft gehad, volgt een gesprek met de ouders, de directeur en de schoolleider over te nemen stappen.

Het niet opvolgen van aanwijzingen van de leerkracht:

Indien een leerling aanwijzingen van de leerkracht niet opvolgt:

Wordt, indien mogelijk, de schoolleider of de directeur ingeschakeld. Indien ook de aanwijzingen van deze functionarissen niet worden opgevolgd, worden de ouders gebeld met het verzoek het kind op te halen. De leerling krijgt werk mee naar huis. De schoolleider informeert de directeur. De volgende dag biedt de leerling in het bijzijn van de ouders excuses aan en verzoekt om toelating in de klas.

Er wordt een hulpplan voor de leerling opgesteld ter voorkoming van dergelijke incidenten en besproken met de ouders. Het plan wordt uitgevoerd.

Indien binnen een termijn van een jaar drie keer een dergelijk incident heeft plaats gevonden, volgt een gesprek met de ouders, de directeur en de schoolleider over te nemen stappen.

Van alle gesprekken en incidenten wordt een verslag gemaakt dat door ouders en de directeur wordt ondertekend.

De leerkracht noteert alle incidenten en gesprekken in Parnassys, het digitale leerlingvolgsysteem.

² Dit ter beoordeling van de leerkracht

³ Passend bij het kind, de leeftijd en het incident.

Pestprotocol

Aanleiding tot dit protocol:

Pesten komt helaas op iedere school voor, dus ook bij ons. Wij onderkennen dit en willen middels dit protocol duidelijkheid geven over

- hoe we proberen pesten te voorkomen.
- hoe we omgaan met pesten als dit toch voor komt.
- hoe begeleiden we in geval van pesten de gepeste leerling, de pester en de groep.

Voorwaarden:

- Pesten moet als een probleem gezien worden door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt, of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de klachtenprocedure, zoals beschreven in de schoolgids van toepassing.

Doelstelling van dit protocol:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Hoe proberen we pesten te voorkomen

Pesten proberen we te voorkomen door:

- Afspreken van regels voor alle betrokkenen (zie bijlage 1).
- Na iedere vakantie wordt er extra aandacht besteed aan deze regels.
- De regels hangen duidelijk zichtbaar in iedere groep.
- Maandelijks houden van een kringgesprek, waarin onderwerpen als: veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies enz. aan de orde komen.
- Goed voorbeeld gedrag van leerkrachten en ouders. Er zal minder worden gepest in een omgeving waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.
- Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.
- Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen agressief gedrag.

Hoe gaan we om met pesten als dit toch voorkomt:

Een paar belangrijke uitgangspunten:

1. Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen.
2. Een medeleerling heeft ook verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
3. Samenwerken zonder bemoeienissen:
School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid wordt naar een gezamenlijk oplossing gezocht.

Als kinderen zich niet aan de afspraken houden en er toch kinderen gepest worden of er wordt ruzie gemaakt, dan houden we ons aan de volgende 5 stappen:

Stap 1:

Probeer er eerst zelf (of samen) uit te komen.

Stap 2:

Als je er niet zelf uit kunt komen dan leg je het probleem voor aan de juf of meester.

Stap 3:

De leerkracht praat met de desbetreffende kinderen hierover, probeert de ruzie of het probleem op te lossen en maakt eventueel afspraken. Hij/Zij laat kinderen dit eventueel verwoorden/vastleggen in een contract (zie map: Pesten effectief aanpakken) naar gelang de ernst van de situatie. N.a.v. het contract wordt er vier weken lang wekelijks gereflecteerd met de betrokken kinderen.

Mocht na de vier weken blijken dat het goed gegaan is, dan wordt het contract verscheurd. Zo niet, zie stap 4.

Stap 4:

Als de stappen 1 t/m 3 niet het gewenste resultaat tot gevolg hebben, nemen wij onderstaande maatregelen. Deze zijn verdeeld in vier fasen:

Fase 1:

- De pester/ ruziemaker blijft één of meerdere pauzes binnen.
- De pester/ ruziemaker blijft na schooltijd op school tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Er worden afspraken gemaakt met de leerkracht over gedragsverandering.
- Er wordt met de pester/ ruziemaker gesproken om hem/haar bewust te maken van wat hij/zij of wat zijn/haar gedrag met een ander doet.
- Het kind krijgt de gelegenheid eerst zelf aan zijn/haar ouders te vertellen wat er gebeurd is.
- De ouders worden ingelicht als er afspraken over gedragsverandering worden gemaakt.
- Ouders worden ook geïnformeerd op het moment dat het beter / goed gaat.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders/verzorgers. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het probleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan een deskundige worden ingeschakeld, zoals OBD (Onderwijs Begeleidings Dienst) de schoolarts of een maatschappelijk werker.

Fase 4:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Hoe begeleiden we in geval van pesten de....

Gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich beter/anders opstelt.
- We praten met de ouders van het kind.
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders hulp in zoals: sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

De Pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders hulp in zoals: sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We begeleiden de pester bij het laten zien van gewenst gedrag.

De groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat "meedoen" met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders hulp in zoals: sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Adviezen aan.....

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer uw kind om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van betrokken ouders en kinderen. (pester en gepeste).

- Stimuleer uw kinderen om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Naast het pesten zoals we dat allemaal kennen is er de laatste jaren steeds vaker sprake van "internetpesten".

Kinderen gebruiken de computer om elkaar te pesten en uit te dagen.

Voor ouders hebben we daarom een aantal tips voor het gebruik van internet:

- Spreek samen met je kind af wat je wel en niet op internet kunt bekijken.
- Kijk regelmatig met je kind mee, zodat je weet waar hij/zij mee bezig is.
- Vertel dat ze geen persoonlijke gegevens mogen geven zoals wachtwoorden of adresgegevens.
- Spreek af dat uw kind(eren) het melden als iemand hen via internet pest.
- Zorg dat uw kind in een ruimte zit waar u gemakkelijk bij kunt.

Als school zijn wij niet aansprakelijk voor hetgeen thuis gebeurt.

Toch spreken wij met de kinderen over internetgebruik en internetpesten.

Als wij merken dat kinderen via internet pesten of dat uw kind gepest wordt, nemen wij contact op met de ouders van het desbetreffende kind.

Aan u als ouders willen wij vragen om ons te waarschuwen als u merkt dat uw kind gepest wordt via internet.

Onderstaand de regels en afspraken, zoals wij die op ODBS Nijenstein hanteren.

Aangezien de gevolgen van pesten buiten school veelal consequenties hebben voor het **samen spelen, samen leren en samen leven** op school, vinden wij dat deze ook van toepassing zijn buiten school zullen in overeenkomst daarmee handelen.

Bijlage 6 Reflectieformulier (Oepsformulier)

Oeps! (1/2/3)

Datum: .. - .. -

Ingevuld door:

.....

Wat is er gebeurd?

.....

.....

.....

.....

Waarom gebeurde dat?

.....

.....

.....

.....

Had je het kunnen voorkomen?

.....

.....

.....

.....

Heb je een oplossing? Wat dan?

.....

.....

.....

.....

Handtekening:

Handtekening ouders:

Wilt u dit formulier zo spoedig mogelijk weer inleveren bij de leerkracht?

Bijlage 7 Incidenten registratie (zit als aparte notitiecategorie in ParnasSys)

Aard incident:

☐ Pesten	☐ Bedreigen
☐ Vernieling	☐ Agressie
☐ Vechtpartij	☐ Spijbelen
☐ Weglopen	☐ Brand
☐ Diefstal	☐ Discriminatie
☐ Seksuele intimidatie	☐ Seksueel misbruik

Omschrijving incident:

.....
.....
.....
.....

Aanpak n.a.v. het incident:

.....
.....
.....

Ingevuld door:

Handtekening:

.....

.....

Handtekening ouder(s):

.....
.....

Evaluatie aanpak:

.....
.....
.....
.....
.....

Ingevuld door:

Handtekening:

.....

.....

Handtekening ouder(s):

.....
.....

Bijlage 8 Protocol vermoeden van huiselijk geweld/kindermishandeling

Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Huiselijk Geweld

Onder huiselijk geweld wordt het volgende verstaan:

'Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Geweld betekent in dit verband aantasting van de persoonlijke integriteit. Onderscheid wordt gemaakt tussen geestelijk en lichamelijk geweld (waaronder seksueel geweld)'. Bron: *Nota Privé Geweld – Publieke Zaak. Een nota over de gezamenlijke aanpak van huiselijk geweld. 2002*

In dit protocol gaat het om huiselijk geweld, waarbij kinderen en jongeren betrokken zijn. Dit betekent, dat de meest voorkomende signalen betrekking zullen hebben op het getuige zijn van geweld en het slachtoffer zijn van kindermishandeling. Kinderen die opgroeien in een gewelddadig gezin voelen de spanning, horen de kreten, zien de verwondingen, willen tussenbeide springen en kunnen daardoor ernstige psychische schade oplopen. Naast het getuige zijn van geweld in de thuissituatie kunnen kinderen ook zelf het slachtoffer zijn van het geweld. De volgende vormen van mishandeling worden kort toegelicht.

Vormen van mishandeling

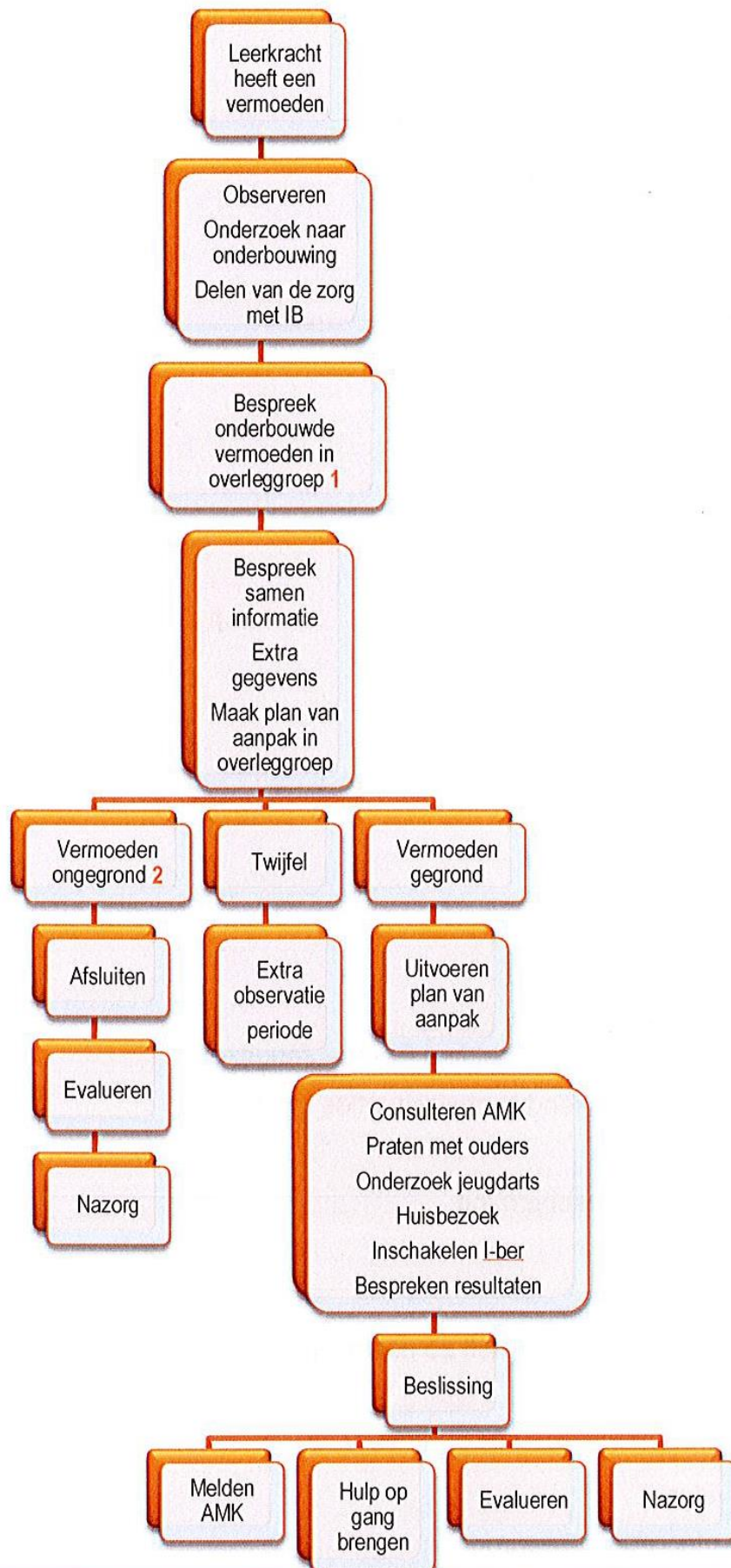
- ☐ **lichamelijke mishandeling:** het kind wordt geslagen, geschopt, geknepen, gebrand en dergelijke;
- ☐ **psychische mishandeling:** het kind wordt afgewezen, geterroriseerd, aangezet tot afwijkend en/of anti-sociaal gedrag, gepest, getreiterd, gekleineerd; aan het kind worden extreem hoge eisen gesteld, een juiste vorm van onderwijs wordt onthouden;
- ☐ **seksuele mishandeling:** het kind wordt gedwongen seksuele handelingen te ondergaan, seksuele handelingen uit te voeren, getuige te zijn van seksuele handelingen van anderen of wordt gedwongen te kijken naar pornografisch materiaal;
- ☐ **lichamelijke verwaarlozing:** het kind wordt (medische) verzorging en/of veiligheid onthouden, het kind krijgt onvoldoende voedsel en kleding;
- ☐ **psychische verwaarlozing:** het kind wordt geestelijk verwaarloosd, geïsoleerd, genegeerd; koestering wordt onthouden en er is nooit aandacht of tijd voor het kind.

Vaak komen verschillende vormen van mishandeling tegelijkertijd voor.

Kindermishandeling is:

- ☐ elke vorm van, voor de minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard,
- ☐ die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief, opdringen
- ☐ waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychische letsel. Hieronder vallen ook verwaarlozing en onthouden van essentiële hulp, medische zorg en onderwijs. (

Stroomdiagram

1. Directeur, IB, JGZ medewerker (ggd), SMW

2. Zorgvuldige onderbouwing in kinddossier

Stappenplan bij een vermoeden van huiselijk geweld/ kindermishandeling

Fase 1: de leerkracht heeft een vermoeden

- ☐ observeren
- ☐ onderzoek naar onderbouwing
- ☐ delen van de zorg

Fase 2: de leerkracht bespreekt zijn onderbouwde vermoeden in een overleggroep

- ☐ bespreken informatie
- ☐ (eventueel) extra gegevens
- ☐ plan van aanpak

Fase 3: het uitvoeren van het gemaakte plan van aanpak

- ☐ consulteren AMK
- ☐ praten met de ouders
- ☐ onderzoek jeugdarts
- ☐ huisbezoek
- ☐ inschakelen schoolbegeleider
- ☐ bespreken van de resultaten

Fase 4: beslissing

- ☐ hulp op gang brengen of zorgmelding Bureau Jeugdzorg
- ☐ melden bij AMK of uitsluitend in crisissituaties melden bij:
 - de politie of
 - de Raad voor de kinderbescherming

Fase 5: evalueren

- ☐ de overleggroep evalueert en stelt zo nodig bij

Fase 6: nazorg

- ☐ blijf het kind volgen
- ☐ eventueel overleggroep bijeenroepen

N.B. Elke persoon houdt op elk moment de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid om contact op te nemen met het AMK, voor consultatie of melding.

Fase 1: de leerkracht heeft een vermoeden

De bron van het vermoeden van kindermishandeling en huiselijk geweld kan zijn:

- a** u heeft een vermoeden;
- b** iemand (bijvoorbeeld een ander kind) vertelt u een zorgwekkend verhaal over een kind uit uw klas;
- c** een kind neemt u in vertrouwen over de eigen situatie.

Ad a/b Als u een vermoeden heeft, of een ander vertelt u een zorgwekkend verhaal over een kind uit uw klas, dan

- ☐ **observeert** u het kind gedurende een aantal dagen heel goed, let hierbij op opvallend gedrag of opmerkelijke lichamelijke signalen, zoals blauwe plekken, schaaf- of brandwonden, herhaalde botbreuken, ander letsel zoals doofheid, mank of moeizaam lopen, hoge spierspanning. Kijk ook goed naar de ouder-kind relatie (zie bijlage 2: signalenlijst);
- ☐ **noteert** u wat u aan signalen bij de leerling opmerkt. Dit worden uw persoonlijke aantekeningen: objectieve bevindingen (zie werkaantekeningen in bijlage 1);
- ☐ **overlegt** u met de interne begeleider en vraagt mogelijk om ook mee te observeren;
- ☐ blijft u aan de **vertrouwensrelatie** met het kind bouwen;
- ☐ bepaalt u een **tijdslimiet** voor deze fase (maximaal één maand).

Ad c Als een kind u in vertrouwen neemt, dan

- ☐ **luistert** u rustig naar hetgeen het kind u te vertellen heeft en reageert u niet al te emotioneel of paniekerig. U neemt het kind serieus en spreekt uw zorgen uit;
- ☐ **noteert** u wat het kind verteld heeft. Dit worden uw persoonlijke aantekeningen (objectieve bevindingen);
- ☐ houdt u **contact** met het kind en vraagt ook wat het kind zelf zou willen;
- ☐ zie verder ad a/b.

Aan het einde van deze fase besluit u:

☐ **Het vermoeden is onterecht /ongegrond**

Er is een andere reden voor het gesignaleerde gedrag. Zoek uit wat er wel aan de hand is en blijf alert. Noteer zorgvuldig in het kinddossier waarom het vermoeden ongegrond is.

☐ **Er is twijfel over /geen bevestiging van het vermoeden**

U blijft nauwkeurig registreren wat u bij het kind opvalt of wat u verteld wordt. Na twee maanden bekijkt u uw aantekeningen opnieuw en wordt het kind opnieuw besproken.

☐ **Het vermoeden wordt bevestigd of versterkt**

Dit wordt ingebracht in de overleggroep (fase 2).

Aanbeveling fase 1: de leerkracht heeft een vermoeden

Vertrouw op uw intuïtie en houd dat niet voor uzelf; praat erover. U heeft tenslotte niet voor niets een niet-pluis gevoel.

- Ga niet overhaast te werk. Wie iets wil bereiken moet zorgvuldig handelen. Betrek anderen tijdig en niet pas dan, wanneer het voor u 'zo niet langer kan': dan bent u te lang zelf bezig geweest en geeft u anderen niet de tijd rustig aan het werk te gaan.
- Accepteer kindermishandeling en huiselijk geweld als één van de vele mogelijke oorzaken van onverklaarbaar/opvallend gedrag van een kind. Probeer in deze fase het beeld completer te krijgen. Speel geen politieagent: het is niet de taak van de leerkracht om speurwerk naar de dader te doen. Ga uit van een patroon aan signalen, uitgezonden door het kind of door een derde. Blijf (het gedrag van) het kind aandachtig volgen, dat wil zeggen observeren en noteren wat u ziet en hoort, maar voorkom een uitzonderingspositie van het kind.
- Ga zorgvuldig om met de privacy van het kind en van de ouders.
- Indien een kind u in vertrouwen neemt, beloof dan nooit aan het kind absolute geheimhouding. Beloof dat u geen volgende stap zult nemen zonder dat met het kind besproken te hebben. Steun het kind in het feit dat het zijn geheim verteld heeft. U kunt in dit gesprek doorvragen of het kind zich veilig voelt en of het zelf ook geslagen wordt. Maak eventueel met het kind een veiligheidsplan. Daarin is opgenomen hoe het kind zich het beste in veiligheid kan brengen (bijvoorbeeld naar kamer gaan, naar vriendje etc.)
- Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) is de centrale instantie voor het vragen van advies over of het melden van kindermishandeling. Elke provincie en grootstedelijke regio heeft haar eigen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Alle AMK's zijn bereikbaar via het landelijke telefoonnummer: 0900 - 123 123 0 (€ 0,05 per minuut). U wordt automatisch doorgeschakeld naar het AMK in uw eigen regio.

In sommige plaatsen is er een speciaal steun- of meldpunt huiselijk geweld opgericht. Hier kan men ook terecht voor advies en melding. In crisissituaties is het ook mogelijk te melden bij de politie of de Raad voor de Kinderbescherming (via AMK of Bureau Jeugdzorg).
- Het vertrekpunt van uw inzet blijft de zorg die u, met de ouders, voor het kind hebt.

Fase 2: de leerkracht bespreekt zijn onderbouwde vermoeden in een overleggroep

- ☐ U, de leerkracht, neemt initiatief en roept de volgende personen bijeen (=overleggroep):
 - de directeur;
 - de intern begeleider;
 - de JGZ-medewerker (jeugdverpleegkundige of jeugdarts, indien nodig kan deze aansluiten);
 - de schoolmaatschappelijk werker.
- ☐ Eén persoon is verantwoordelijk voor de **coördinatie** en de **voortgang**; dit is de intern begeleider of de directeur.
- ☐ U kunt gebruik maken van de gestelde vragen op het observatieformulier (zie bijlage 1).
- ☐ Indien nodig overlegt u of iemand anders uit de overleggroep met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Dit kan anoniem. U kunt tijdens dit gesprek tips vragen voor vervolgstappen. Registreer het advies van het AMK in het kinddossier.
- ☐ De overleggroep bekijkt welke gegevens over dit kind beschikbaar zijn; dit wordt ook vastgelegd. Maak hierbij onderscheid tussen objectieve en subjectieve gegevens. Wees zorgvuldig met informatie van derden. Indien je informatie van derden gaat gebruiken, leg dit middels een akkoordverklaring vast.
- ☐ De coördinator let ook op de **tijd** en stelt een **tijdslimiet** voor deze fase.

Aan het eind van deze fase besluit u:

- ☐ Als de overleggroep **geen bevestiging** van het vermoeden heeft, maar het gedrag heeft bijvoorbeeld een andere oorzaak, dan:
 - blijven u en de intern begeleider alert;
 - blijft u bouwen aan de vertrouwensrelatie met het kind;
 - noteren u en de intern begeleider in hun agenda dat ze na een bepaalde periode nog eens samen overleggen over het gedrag of lichamelijke gesteldheid van het kind.
- ☐ Indien u twijfelt of er bestaat een **redelijk vermoeden** van huiselijk geweld/ kindermishandeling, dan maakt de overleggroep een **plan van aanpak** (zie voor mogelijke stappen fase 3).

Aanbevelingen fase 2: de leerkracht bespreekt zijn onderbouwde vermoeden in een overleggroep

- Bij het vormen van een overleggroep kan ook gedacht worden aan andere disciplines, werkzaam binnen het schoolsysteem, die zich met leerlingen bezighouden. Het kan praktisch zijn een vaste overleggroep te vormen, waarin vertegenwoordigd zijn: de directie, de intern begeleider, de leerkracht, de contactpersoon, de jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de GGD en de schoolmaatschappelijk werker.
- Zodra een overleggroep is gevormd, draag je samen de verantwoordelijkheid. Het is dan ook heel belangrijk steeds te overleggen voordat er iets wordt ondernomen.
- Privacy: Wanneer persoonlijke aantekeningen zijn gemaakt, is het belangrijk deze goed op te bergen, het liefst zonder naam (nummer). Zodra het mogelijk is, worden deze aantekeningen weer vernietigd.
- De taak van de school met betrekking tot huiselijk geweld/kindermishandeling is het signaleren en het aankaarten ervan bij de ouders en bij de verantwoordelijke instanties. De school is **niet** verantwoordelijk voor de verandering van de situatie of voor de hulpverlening.

Fase 3: de uitvoering van het plan van aanpak

In fase 2 is besloten tot een **plan van aanpak**. Mogelijke stappen zijn:

- a** een advies- of consultvraag bij het AMK;
- b** een gesprek met de ouders;
- c** de jeugdarts roept het kind op voor onderzoek;
- d** een huisbezoek door jeugdverpleegkundige of schoolmaatschappelijk werker;
- e** het inschakelen van een intern begeleider;
- f** resultaten van a t/m e bespreken in de overleggroep.

Ad a Een consultatie bij het AMK

- ☐ iemand van de overleggroep spreekt met het AMK.
- ☐ deze geeft advies over de verdere stappen die genomen kunnen worden;
- ☐ de resultaten van het gesprek met het AMK worden doorgesproken in de overleggroep. Naar aanleiding hiervan wordt het plan van aanpak eventueel bijgesteld.

Ad b Een gesprek met de ouders

- ☐ overleg binnen de overleggroep, welke persoon het beste met de ouders kan spreken. Uit ervaring blijkt dat degene die het kind het beste kent (meestal de leerkracht), de beste ingang bij ouders heeft. Als blijkt dat taal voor miscommunicatie kan zorgen, schakel een tolk in;
- ☐ bereid het gesprek goed voor in de overleggroep (zie aanbevelingen);
- ☐ voer het gesprek bij voorkeur nooit alleen;
- ☐ overleg na afloop van het gesprek in de overleggroep over verdere stappen.

Ad c De jeugdarts roept het kind op voor onderzoek

- ☐ de jeugdarts kan een kind oproepen voor onderzoek, nadat de school de zorgen heeft besproken met de ouders;
- ☐ de jeugdarts onderzoekt de leerling en spreekt met de ouders;
- ☐ de resultaten worden in de overleggroep ingebracht voor zover ze betrekking hebben op het vermoeden van huiselijk geweld/kindermishandeling, rekening houdend met de privacy van het kind.

Ad d Een huisbezoek

- ☐ de jeugdverpleegkundige van de GGD of een schoolmaatschappelijk werker kunnen het gezin thuis bezoeken;
- ☐ in de overleggroep wordt verslag gedaan van het huisbezoek.

Ad e Het inschakelen van de intern begeleider

- ☐ de intern begeleider probeert te achterhalen of er sprake is van cognitieve of emotionele problematiek;
- ☐ de resultaten worden ingebracht in de overleggroep.

Ad f Resultaten bespreken

- ☐ analyse van de waarnemingen;
- ☐ verzamelen van feitelijke informatie;
- ☐ beeld van de verzorgingssituatie van het kind;
- ☐ draaglast/draagkracht van de ouders;
- ☐ mogelijkheden van sociaal netwerk in kaart brengen.

Aanbevelingen fase 3: de uitvoering van het plan van aanpak

- ☐ Als het kind met u gesproken heeft, praat dan niet met de ouders zonder het kind daarvan in kennis te stellen. Afhankelijk van de leeftijd kunt u met het kind afspreken wat u wel en niet met ouders bespreekt.
- ☐ Bepaal voor u het gesprek gaat voeren met de ouders, wat het doel van uw gesprek is. Het doel van het gesprek kan bijvoorbeeld zijn om na te gaan of de ouders uw zorgen herkennen. Vaak is uw zorg delen met de ouders de beste ingang: blijf bij welk concreet gedrag u ziet bij het kind, herkennen ouders de signalen van hun kind ook in de thuissituatie? Bespreek niet uw vermoedens, maar uw zorgen en geef aan dat u hierbij allebei een verantwoordelijkheid kent. Stel open vragen en zeg dat u op zoek bent naar de oorzaak/de aanleiding van het voor het kind ongewone gedrag. Spreek af welke vervolgacties worden ondernomen, de leerkracht zal er bijvoorbeeld binnen de school met intern begeleider over spreken.
- ☐ Praten met de ouders kan vele gevolgen hebben. Zo kan door een gesprek een deel van de vermoedens onterecht blijken. Ook voelen sommige ouders zich al geholpen als u hun zorg blijkt te delen en u de problemen bespreekbaar hebt gemaakt. Maar uw vermoeden kan ook worden gesterkt. Onderbouwing van uw vermoeden en het delen van uw zorgen in de overleggroep zijn dan de volgende stappen.
- ☐ Ouders kunnen het gesprek zien als bewijs van de loslippigheid van hun kind en van uw bemoeizucht.
- ☐ Wanneer u zich afvraagt hoe u het beste een gesprek met de ouders kan voeren is het altijd mogelijk advies te vragen bij het AMK.
- ☐ Huisbezoeken bieden goede mogelijkheden om het samenspel tussen ouders en kinderen te observeren.
- ☐ Vanzelfsprekend heeft het betreffende kind behoefte aan steun en hulp. Bekijk wie het kind het beste ondersteuning kan bieden.

De beoordeling van de resultaten zal tot een beslissing moeten leiden:

- ☐ **Er is geen sprake van kindermishandeling en huiselijk geweld:** er vindt geen verdere actie plaats (zie fase 6); Sluit het traject af met fase 5 evaluatie, eventueel benodigde andere ondersteuning van het kind en/of het gezin vindt plaats binnen de op school afgesproken zorgstructuur.
- ☐ **Er bestaat twijfel over (het vermoeden van) kindermishandeling en huiselijk geweld:** er kan nu tot een extra observatie periode besloten worden, het verdient de voorkeur af te spreken wat er geobserveerd gaat worden en hoe lang (zie fase 6);
- ☐ **Er bestaat gegrond vermoeden of zekerheid over kindermishandeling en huiselijk geweld:** zie fase 4.

Fase 4: beslissing

- **Hulp aan ouders**

Als ouders het probleem onderkennen en mee willen werken aan verandering van hun situatie, kan de overleggroep adviezen geven en doorverwijzen naar instanties voor hulpverlening. Het is daarom belangrijk dat men kennis heeft van de sociale kaart in de omgeving.

- **Melding bij Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)**

Als het vermoeden gegrond is en de zorg over het kind blijft bestaan, dan is de enige mogelijkheid een melding te doen bij het AMK, ook voor registratiedoeleinden en dossiervorming. Zorgmelding wordt gedaan door directeur en/of intern begeleider.

- Na de melding ligt de verantwoordelijkheid voor het op gang brengen van hulpverlening mede bij het AMK. De melder wordt op de hoogte gesteld van stappen die gezet worden met inachtneming van de privacy van het gezin. Het gaat hier om vrijwillige hulpverlening. Als dat niet lukt, terwijl de situatie ernstig blijft, dan zal het AMK de Raad voor de Kinderbescherming inschakelen.
- Uitsluitend in een crisissituatie/levensbedreigende situatie voor het kind kan men direct melden bij de politie en via het AMK of BIZ bij de Raad voor de Kinderbescherming. Een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming kan **niet** anoniem.

Aanbevelingen fase 4: beslissing

- ☐ Als ouders zelf hulp willen, dan zullen de ouders in het algemeen door de schoolmaatschappelijk werker ondersteund worden in het traject naar BJZ.
- ☐ Voor elke zaak rondom een vermoeden van huiselijk geweld/kindermishandeling kan advies/consult worden gevraagd bij het AMK zonder de naam van het kind en/ of ouder te noemen.
- ☐ Wanneer een vermoeden van kindermishandeling gemeld wordt bij het AMK, moet men rekening houden met de tijd die het AMK nodig heeft om informatie te verzamelen en mensen te mobiliseren.
- ☐ Soms moet men bij een zaak wachten op een gunstig moment om in te kunnen grijpen of om iets in beweging te kunnen zetten. Melden bij het AMK maakt de kans dat dit lukt groter.
- ☐ Bij de politie is melding mogelijk, wanneer men aangifte wil doen omdat het een strafbaar feit betreft. Dit kan niet anoniem. De politie doet aan opsporing en start een strafrechtelijk onderzoek.

Fase 5: evaluatie

- ☐ De overleggroep evalueert datgene wat er is gebeurd en de procedures die zijn gevolgd.
- ☐ Zo nodig wordt de zaak ook doorgesproken met andere betrokkenen, zoals interne en externe betrokkenen.
- ☐ Zo nodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.
- ☐ Besluit welke informatie in het leerling-dossier wordt vastgelegd. Ouders hebben recht op inzage in het kinddossier.

Aanbeveling fase 5: evaluatie

- ☐ Leg op schrift vast hoe er gewerkt is (stappen, acties, besluiten).
- ☐ Het is van belang op van tevoren vastgestelde tijdstippen met direct betrokkenen een tussentijdse evaluatiebijeenkomst te plannen.
- ☐ Het bieden van permanente educatie en het regelmatig opfrissen van kennis, kunde en houding is van groot belang en noodzakelijk om goed om te kunnen gaan met signalen van huiselijk geweld/kindermishandeling.

Fase 6: nazorg

Leerling/ouders:

- ☐ Los van de gekozen weg, blijft de leerkracht zeker vier maanden na evaluatie het gedrag van het kind nauwkeurig volgen;
- ☐ Wanneer het kind overgaat naar de volgende groep, vindt zorgvuldige overdracht plaats aan de nieuwe leerkracht;
- ☐ Blijf het kind steunen;
- ☐ Indien er sprake is van kindermishandeling blijft de schoolmaatschappelijk werker de leerling en z'n systeem nauwkeurig volgen;
- ☐ Indien er aanleiding toe is, wordt de overleggroep opnieuw bij elkaar geroepen (fase 2);
- ☐ Bij blijvende twijfel wordt bij het AMK gemeld;
- ☐ Na afsluiting worden werkaantekeningen opgeborgen en zijn alleen nog toegankelijk voor de directeur.

Betrokken leerkracht/overleggroep:

- ☐ De zorgen rondom een leerling kunnen bij de leerkracht/overleggroep allerlei twijfels en gevoelens losgemaakt hebben. Het is van belang dat er ook nazorg voor hen beschikbaar is.

Aanbevelingen fase 6: nazorg

- ☐ Het belang van het bieden van ondersteuning aan het kind moet niet onderschat worden. Veel mensen die in hun jeugd mishandeld of misbruikt zijn, hebben het gered doordat andere volwassenen zich om hen bekommerden.
- ☐ Sta open voor ondersteuning om uw eigen machteloosheid en teleurstellingen te hanteren wanneer onverhoopt toch blijkt dat de hulpverlening anders verloopt dan u had gedacht.
- ☐ In het kader van nazorg voor de leerkracht heeft de school de taak om te zorgen voor een veilige werkplek (arbo-wet).

Bijlage 1: Werkaantekeningen

Vragen over 'opvallend gedrag van een leerling'

Nummer leerling(e): _____ jongen/meisje

Leeftijd/groep: _____

1. Sinds wanneer vertoont het kind opvallend gedrag?
2. Is er de laatste tijd iets in het gedrag of in de situatie van het kind veranderd?
3. Het opvallende gedrag bestaat uit (zie ook bijlage 2):
4. Hoe is de verhouding tot de medeleerlingen?
5. Hoe is de uiterlijke verzorging van het kind, zoals kleding en dergelijke?
6. Hoe is de verhouding tot vrouwelijke/mannelijke leerkrachten?
7. Hoe is het contact tussen de school en de ouders?
8. Zijn er bijzonderheden over het gezin te melden? Indien mogelijk ook de bron vermelden.
9. Wat is er bij u bekend over eventuele broertjes en zusjes?
10. Zijn er opvallende veranderingen in de schoolresultaten?

Volgens de Wet op Persoonsregistraties hebben ouders het recht op inzage en correctie in het dossier van hun kind. Daarom dienen gegevens in het dossier zorgvuldig en zo objectief mogelijk te worden beschreven. Persoonlijke werkaantekeningen zijn geen onderdeel van het dossier en niet ter inzage voor ouders. Het is daarom belangrijk zeer zorgvuldig om te gaan met deze werkaantekeningen. Zet deze niet op naam. Zodra het mogelijk is vernietigt u ze.

Bijlage 2: Signalenlijst huiselijk geweld/kindermishandeling (4-12 jaar)

Als kinderen mishandeld, verwaarloosd en/of misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. Het gebruik van een signalenlijst kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stressindicatoren, die aangeven dat er iets met het kind aan de hand is. Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling en huiselijk geweld (echtscheiding, overlijden van een familielid, enzovoorts). Hoe meer signalen van deze lijst een kind te zien geeft, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Het is niet de bedoeling om aan de hand van een signalenlijst het 'bewijs' te leveren van de mishandeling. Het is wel mogelijk om een vermoeden van mishandeling meer te onderbouwen naarmate er meer signalen uit deze lijst geconstateerd worden. Een goed beargumenteerd vermoeden is voldoende om in actie te komen!

1. Lichamelijke signalen

- wit gezicht (slaaptekort)
- hoofdpijn, (onder)buikpijn
- blauwe plekken, schaafplekken, brandwonden, gebroken ledematen
- slecht verzorgd er uit zien
- geslachtsziekten
- jeuk of infectie bij vagina en anus
- urineweginfecties
- vermageren of dikker worden
- pijn in bovenbenen, samengeknepen bovenbenen
- houterige lichaamsbeweging
- niet zindelijk (urine/ontlasting)
- zwangerschap
- lichamelijk letsel

2. Gedragssignalen

- somber, lusteloos, in zichzelf gekeerd
- eetproblemen
- slaapstoornissen
- schrikken bij aanraking
- hyperactief
- agressief
- plotselinge gedragsverandering (stiller, extra druk, stoer, agressief)
- vastklampen of abnormaal afstand houden
- isolement tegenover leeftijdgenoten
- zelfvernietigend gedrag (bijvoorbeeld haren uittrekken, praten over dood willen, suïcidepoging)
- geheugen en concentratiestoornissen
- achteruitgang van leerprestaties
- overijverig
- zich aanpassen aan ieders verwachtingen, geen eigen initiatief
- extreem zorgzaam en verantwoordelijk gedrag
- verstandelijk reageren, gevoelens niet tonen (ouwelijk gedrag)
- geseksualiseerd ("verleiden") gedrag, seksueel getint taalgebruik
- opvallend grote kennis over seksualiteit (niet passend bij de leeftijd)
- verhalen of dromen over seksueel misbruik, soms in tekeningen
- geen spontaan bewegingsspel
- moeite met uitkleden voor gymles of niet meedoen met gym
- spijbelen, weglopen van huis
- stelen, brandstichting
- verslaving aan alcohol of drugs

3. Kenmerken ouders/gezin

- ouder troost kind niet bij huilen
- ouder klaagt overmatig over het kind, toont weinig belangstelling
- ouder heeft irreële verwachtingen ten aanzien van het kind
- ouder is zelf mishandeld of heeft psychiatrische- of verslavingsproblemen
- ouder gaat steeds naar andere artsen/ziekenhuizen ('shopping')
- ouder komt afspraken niet na
- kind opeens van school halen
- aangeven het bijna niet meer aan te kunnen
- 'multi-problem' gezin
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin

- isolement
- vaak verhuizen
- sociaaleconomische problemen: werkloosheid, slechte behuizing, migratie, etcetera.
- veel ziekte in het gezin
- geweld wordt gezien als middel om problemen op te lossen

4. Signalen die specifiek zijn voor kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld

- agressie: kopiëren van gewelddadig gedrag van vader (sommige jongeren, met name jongens kopiëren hun vaders gedrag door hun moeder of jongere broertjes/zusjes te slaan), agressie naar medeleerlingen, leeftijdgenoten, agressie en wreedheid naar dieren
- alcohol- of drugsgebruik
- opstandigheid, angst, depressie
- negatief zelfbeeld
- passiviteit en teruggetrokkenheid, verlegenheid
- gebrek aan energie voor schoolactiviteiten
- zichzelf beschuldigen
- suïcidaliteit
- sociaal isolement: proberen thuissituatie geheim te houden en ondertussen aansluiting te vinden met leeftijdsgenoten (zonder ze mee naar huis te nemen)
- gebrek aan sociale vaardigheden

Bijlage 3: Sociale kaart regio Groningen

- Algemeen Meldpunt Kindermishandeling	050 523 92 39
- Bureau Jeugdzorg	050 523 92 00
- Jeugd Gezondheidszorg	050 367 40 00
- GGZ afdeling Jeugd	050 750 13 49
- Centrum voor Jeugd en gezin	050 367 49 92
- Kindertelefoon	0800 04 32
- Vertrouwensinspecteur	0900 111 31 11
- Politie, afdeling Jeugd en Zeden	0900 88 44
- Raad voor de Kinderbescherming	050 751 20 00
- Steunpunt Huiselijk Geweld	050 366 06 00

Ontruimingsplan

O.D.B.S. “Nijenstein”

Januari 2018

Inhoudsopgave

Inleiding	blz 3
N.a.w. gegevens	blz 4
BHV-ers	blz 5
Ontruimingprotocol (vluchtroutes, verzamelplaats)	blz 6
Taken (leerkracht, directie)	blz 7
Plattegrond school met vluchtroutes, brandveiligheid e.d.	blz 8

o.d.b.s. "Nijenstein"
Onnemaweg1
9997NG Zandeweer
tel.: 0595 – 433344
nijenstein@lauwerseneems.nl

Het ontruimingsplan treedt in werking bij een calamiteit. Bij een calamiteit of oefening wordt er een signaal gegeven. De leerkrachten en leerlingen zijn hiervan op de hoogte. Allen hebben ook kennisgenomen van onderstaand plan. Het ontruimingsplan zit in de groepsmap van de leerkrachten, ligt in de directiekamer in de map calamiteiten. In de entreehal van de school bevindt zich een centraal meldapparaat van de firma Wardenburg. Maandelijkse controles en calamiteiten dienen in het logboek te worden vermeld en de brandweer dient van de calamiteiten op de hoogte te worden gesteld.

In september jaarlijks instructie voor de nieuwe leerkrachten over de werking van het meldapparaat.

Ontzuimingsplan

In geval van brand bellen: 112

Leidinggevende

Andere telefoonnummers:

Gezondheidscentrum Uithuizen: 0595 431536
 Cofely 050 5757575
 Alarm meldkamer 020 5693000
 Alarm onderhoud Cofely

(gas)

Afmeldcode: (pasnr.)

3344

Leidinggevende:

Maandag: Mw. S. van Eck

Dinsdag: Mw. S. van Eck

Woensdag: Mw. Tolhuizen

Donderdag: S. van Eck

Vrijdag: Mw. S. van Eck

Vanaf februari is Wout Eshuis schoolleider a.i. Waar S. van Eck staat is Wout Eshuis tot 1 augustus verantwoordelijk.

BHV:

Maandag: Mw. Tolhuizen

Dinsdag: Mw. Tolhuizen,

Woensdag: Mw. Tolhuizen

Donderdag: W.Eshuis

Vrijdag: W.Eshuis

BHV scholing 2017-2018:**Instructie/herhaling BHV-ers:** eind van het schooljaar

Leerlingen: maximaal: **61 (1 september 2017)** (let op peuterspeelzaal op di en do)

Ontruimingssignaal: **Via, indien mogelijk meldingskast Cofely. Gaat automatisch af.**

Ontruiming (zie ook plattegrond)

Bij voorkeur wordt de school via de volgende uitgangen verlaten:

Lokaal 107 en 118	nooduitgang lokaal 118
Lokaal 104, personeelsruimte en directie kamer	hoofdin-/uitgang
Lokalen 115 en 120	nooduitgang 113
Gemeenschappelijke ruimte	dichtstbijzijnde uitgang

Indien een groep klaar/compleet is wordt er (hand in hand als een ketting) naar buiten gegaan. Men hoeft niet te wachten op andere groepen die bijvoorbeeld dichterbij of verder weg bij een uitgang zitten. Indien dit niet mogelijk is, kies dan altijd een uitgang zover mogelijk van plaats van de calamiteit weg.

Meenemen:

Leerkrachten: **absentielijst/leerlingenlijst (hangt bij toegangsdeur van het lokaal)**. Is het leerlingenbestand gewijzigd? Maak zelf een nieuwe lijst via Parnassys: Overzichten/school/leerlingenlijst/GGD leerlingenlijsten groep met verschillende selectie- en sorteermogelijkheden.

(denk indien mogelijk aan het sluiten van ramen en deur(en) en aan je autosleutels en mobiele telefoon)

Leerlingen: nemen **NIETS** mee naar buiten.

Leerkracht stelt zich op bij de deur, verzamelt (indien dit mogelijk is) kinderen die buiten het lokaal werken. Daarna, als hij/zij zich ervan overtuigd heeft dat het lokaal ontruimd is, laat hij/zij zoveel mogelijk de leerlingen hand in hand naar buiten gaan. Hij/zij loopt zelf voorop. Hij/zij controleert de namen van de kinderen via de leerlingenlijst. Voorkom paniek, gedraag je rustig en instrueer de leerlingen NIET TE RENNEN, en via de afgesproken uitgang naar de verzamelplaats te gaan.

Loop goed door naar de plekken, zodat iedere groep de ruimte heeft om zich op een veilige afstand te verzamelen.

Mochten er kinderen in gangen zijn dan worden ze gestuurd naar hun eigen groep en als dat niet mogelijk is worden ze meegenomen.

Verzamelpplaats

Grasveld tegenover de ingang van het schoolplein.

Indien een gedeeltelijke terugkeer niet mogelijk is zullen de kinderen in afwachting van het ophalen van hun ouders worden opgevangen in 't Klokhoes.

Telefoonnummer: 0595 433356

Telefoonnummer beheerder: 0595 433785 (Titia Haak)

Taken

Leerkrachten, die op het moment van alarmering bij een groep zijn, blijven bij die groep. Dat is hun eerste verantwoordelijkheid. Leerkrachten en functionarissen met enkele of individuele leerlingen onder hun hoede leveren de kinderen af bij de groep waartoe ze behoren. Vervolgens melden ze zich direct bij de aanwezige leidinggevende voor verdere instructies. Deze personen ontvangen een gele hes (zit in EHBO koffer) en krijgen instructies van de leidinggevende.

Woensdag en vrijdag neemt de aanwezige bhv-er de taken van de leidinggevende over. Eerst zorgt hij/zij ervoor dat de groep is over gedragen aan een collega.

Leidinggevende:

Deze meldt het incident door 112 te bellen (direct doorgeven dat hij bureau Uithuizen moet hebben) en geeft opdracht tot ontruiming. (alarm)

Telefonisch vermelden:

Naam: oobs Nijenstein
 Onnemaweg 1 Zandeweer
 Tel mobiel: (ma, di, do en vr) 06 45768527
 Tel mobiel: (woe) 06 10535096

Calamiteit: brand, o.i.d.

Leidinggevende controleert of laat controleren:

- Toiletten, magazijnen en overige werkruimtes.
- Zet eerste hulp in gang.
- Laat de groepsleerkrachten, die B.H.V.-er zijn vervangen door het personeel dat in eerste instantie deze taak opgedragen kreeg. Gele hes overdragen en bij de groep van de B.H.V. er blijven. B.H.V.-ers eerste hulp verlenen.
- Leidinggevende wijst een B.H.V.-er aan om hulpverlenende instanties op te vangen en stand van zaken te rapporteren.

Pers

Alleen de leidinggevende staat de pers te woord.

ONTRUIMINGSOEFENING

Oefeningen voor dit jaar zijn gepland in februari en juni.

Server:leerkrachten\ ONTRUIMINGSPLAN

Evaluatie: zie notulen teamvergadering

Bijlage 10 Taakbeschrijving vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon

DE FUNCTIE VAN VERTROUWENSPERSOON (= de schoolleider)

Als vertrouwenspersoon werkzaam in het onderwijs bent u aangesteld als aanspreekpunt voor klachten. De klachten kunnen afkomstig zijn van leerlingen, hun ouders en van personeelsleden.

Taken

De drie hoofdtaken van de vertrouwenspersoon zijn:

1. Opvang, ondersteuning en begeleiding van de klager. Hem of haar helpen tevens helpen wegen te wijzen om de klacht gehoord en opgelost te krijgen. Ook kan de vertrouwenspersoon helpen bij het herstellen van relaties.
2. Voorlichting geven over uw functie én over vormen van ongewenst gedrag en daar nodig of gewenst preventieve activiteiten organiseren gericht op voorkomen van ongewenst gedrag en onveiligheid.
3. Beleidsadvies geven aan directie/bestuur van de school gericht op de bevordering van de sociale veiligheid.

Wat behoort tot mijn taak?

Als u twijfelt of iets binnen uw werkterrein valt, kunt u zichzelf de volgende vragen stellen:

- Speelt de situatie binnen de school?
- Behandelt de klachtencommissie uiteindelijk deze klacht?

Als er op één van deze vragen met 'ja' geantwoord kan worden, dan valt het in uw takenpakket.

Tot slot:

Bij klachten van ouders of leerkrachten die niet of onvoldoende kunnen worden afgehandeld door de vertrouwenspersoon op school bestaat, de mogelijkheid de klacht of het ongenoegen neer te leggen bij de directeur. Indien dat geen of onvoldoende soelaas biedt, kan de directeur-bestuurder worden benaderd. Ook kan gebruikt worden gemaakt van de onafhankelijke vertrouwenspersonen binnen Lauwers en Eems. Zie hiervoor 3.10 van het bijbehorende beleidsstuk.